

JELGAVAS VALSTSPILSĒTAS UN JELGAVAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2023.–2029. GADAM

STRATĒGISKĀ DAĻA

2023

Satura rādītājs

IEVADS	3
SAĪSINĀJUMI UN SKAIDROJUMI	4
1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS KOPSAVILKUMS	5
2. SVID ANALĪZE	13
3. STRATĒĢISKĀ DAĻA	15
3.1. ILGTERMIŅA STRATĒĢISKIE UZSTĀDĪJUMI	15
3.2. VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀTES.....	15
3.3. RĪCĪBAS VIRZIENI UN UZDEVUMI	17
3.4. UZDEVUMU IETVAROS VEICAMIE PASĀKUMI.....	19
<i>Rīcības virziens 1: Izglītība mūža garumā un konkurētspēja darba tirgū</i>	19
<i>Rīcības virziens 2: Veselības un sociālo pakalpojumu pieejamība, iedzīvotāju labklājība</i>	19
<i>Rīcības virziens 3: Konkurētspējīgi pakalpojumi kultūras, tūrisma un sporta jomās</i>	20
<i>Rīcības virziens 4: Mobilitāte un sasniedzamība</i>	20
<i>Rīcības virziens 5: Teritorijas un resursu efektīva apsaimniekošana</i>	20
<i>Rīcības virziens 6: Vides kvalitātes uzlabošana un dabas vērtību ilgtspējīga apsaimniekošana</i>	20
<i>Rīcības virziens 7: Konkurētspējīga, radoša un klimatneitrāla uzņēmējdarbība un industriālā attīstība</i>	20
<i>Rīcības virziens 8: Vieda un atvērta pārvaldība, drošība</i>	21
4. VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀŠU SASKAŅOTĪBA AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	22
4.1. ATBILSTĪBA STARPTAUTISKA, NACIONĀLA UN REĢIONĀLA LĪMEŅA PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	22
4.2. ATBILSTĪBA VIETĒJA LĪMEŅA PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	22
5. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBA	24
5.1. PROGRAMMAS UZRAUDZĪBAS KĀRTĪBA	24
5.2. RĪCĪBAS VIRZIENU NOVĒRTĒŠANAI VIDĒJĀ TERMIŅĀ SASNIEDZAMIE REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI.....	24

IEVADS

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programma 2023.–2029. gadam (turpmāk Attīstības programma) ir Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada pašvaldības pirmais kopīgais teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā ir noteiktas valstspilsētas un novada vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi. Attīstības programma ir cieši saistīta ar Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2034. gadam, kas ir ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments.

Attīstības programmas 2023.–2029. gadam izstrādē ir ņemti vērā augstāka līmeņa plānošanas dokumenti – Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam, Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmas 2021.–2027. gadam 2. redakcija, kā arī ministriju nozaru pamatnostādnes un spēkā esošie Jelgavas pilsētas, Jelgavas un Ozolnieku novadu attīstības plānošanas dokumenti.

Attīstības programmas izstrādē ir ievēroti šādi attīstības plānošanas un reģionālās attīstības principi:

- ✓ ilgtspējības princips – teritorijas attīstība tiek plānota, lai saglabātu un veidotu esošajām un nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu, dabas un kultūras mantojuma attīstību;
- ✓ pēctecības princips – teritorijas attīstības plānošanas dokuments ir izstrādāts, izvērtējot spēkā esošos attīstības plānošanas dokumentus un to īstenošanas praksi;
- ✓ vienlīdzīgu iespēju princips – nozaru un teritoriālās, kā arī privātpersonu un sabiedrības intereses tiek vērtētas kopsakarībā ar mērķi veicināt attiecīgās teritorijas ilgtspējīgu attīstību;
- ✓ nepārtrauktības princips – teritorijas attīstība tiek plānota nepārtraukti, elastīgi un cikliski, uzraugot šo procesu un izvērtējot jaunāko informāciju, zināšanas, vajadzības un iespējamus risinājumus;
- ✓ atklātības princips – teritorijas attīstības plānošanā un dokumentu izstrādē ir iesaistīta sabiedrība un nodrošināts informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātums;
- ✓ integrētas pieejas princips – ekonomiskie, kultūras, sociālie un vides aspekti ir saskaņoti, atsevišķu nozaru intereses ir koordinētas, teritoriju attīstības prioritātes ir saskaņotas visos plānošanas līmeņos, sadarbība ir mērķtiecīga, un tiek novērtēta plānoto risinājumu ietekme uz apkārtējām teritorijām un vidi;
- ✓ daudzveidības princips – teritorijas attīstība tiek plānota, ņemot vērā dabas, kultūrvides, cilvēku un materiālo resursu un saimnieciskās darbības daudzveidību.

Attīstības programmu veido piecas sadaļas:

1. **Esošās situācijas raksturojums**, kurā ir analizēti galvenie situāciju raksturojošie fakti, attīstības tendences, problēmas un nepieciešamie risinājumi 13 jomās.

2. **Stratēģiskā daļa**, kas ir izstrādāta, balstoties uz tematisko darba grupu un speciālistu diskusiju rezultātiem. Tajā ietverts koncentrēts esošās situācijas kopsavilkums, vidēja termiņa attīstības prioritātes, horizontālās prioritātes, rīcības virzieni, uzdevumi. Stratēģiskajā daļā ir pamatota vidēja termiņa prioritāšu un rīcības virzienu atbilstība hierarhiski augstāka līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem. Stratēģiskajā daļā raksturota arī **īstenošanas uzraudzības kārtība**, kas ietver informāciju par uzraudzības pārskatu sagatavošanas periodiskumu, analizējamajiem rezultatīvajiem rādītājiem.
3. **Rīcības plāns**, kurā iekļauts Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada pašvaldību rīcību kopums laika periodam no 2024.-2029. gadam, paredzot gan pastāvīgi ieviešamas, regulāras, gan vienreizējas rīcības, kuras ir nepieciešamas valstspilsētas un novada attīstībai, un jāņem vērā arī budžeta plānošanas kontekstā. Rīcību īstenošanas finanšu resursu avoti visā periodā līdz 2029. gadam tiek plānoti pašvaldības budžeta, kapitālsabiedrību līdzekļi, iespēju robežās piesaistot ārēju finanšu avotu līdzekļus..
4. **Katras pašvaldības investīciju plāns**, kas ir sagatavots sešu gadu periodam, tajā norādot katras pašvaldības plānotos investīciju projektus un abām pašvaldībām kopīgi attīstāmos sadarbības projektus.
5. **Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem**, kurā ir sniegta informācija par visām sabiedrības līdzdalības aktivitātēm (diskusijām, aptaujām, publiskās apspriešanas rezultātiem) Stratēģijas, Attīstības programmas un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata izstrādes procesā.

Attīstības programmu 2023.–2029. gadam izstrādāja Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada pašvaldības sadarbībā ar personu apvienību SIA "AC Konsultācijas" un SIA "Konsorts" – I.Groce, K.Timofejevs, K.Vībane, A.Caune, I.Tomsone, I.Freidenfelde.

SAĪSINĀJUMI UN SKAIDROJUMI

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

CVK – Centrālā vēlēšanu komisija

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde

ES – Eiropas Savienība

IK – individuālie komersanti

IKP – Iekšzemes kopprodukts

IKT – Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas

IT – Informācijas tehnoloģijas

IZM – Izglītības un zinātnes ministrija

KM – Kultūras ministrija

LBTU - Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte

LM – Labklājības ministrija

m.g. – Mācību gads

MVU – Mazie un vidējie uzņēmumi

NAIK – No atkritumiem iegūtais kurināmais

NAP – Nacionālais attīstības plāns

NMPD – Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests

NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra

NVD – Nacionālais veselības dienests

NVO – Nevalstiska organizācija

PEV – Pievienotā ekonomiskā vērtība

PII – Pirmsskolas izglītības iestādes

POIC – Pašvaldības operatīvās informācijas centrs

SIA – Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

SPKC – Slimību profilakses un kontroles centrs

STEAM – Moderna, starpdisciplināra pieeja pētījumiem, inovācijām un zinātnei kopumā (angl.val. STEAM – Science, Technology, Engineering, Art and Mathematics)

SVID – Analīzes metode, kurā apskata stiprās/vājās puses, iespējas un draudus

TIC – Tūrisma informācijas centrs

VPVKAC – Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs

VSIA – Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību

ZM – Zemkopības ministrija

ZPD – Zinātniski pētnieciskais darbs

ZRKAC – Jelgavas valstspilsētas pašvaldības profesionālās tālākizglītības iestāde "Zemgales reģiona kompetenču attīstības centrs"

1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS KOPSAVILKUMS

Attīstības prioritāšu un rīcības virzienu, uzdevumu noteikšanā nozīmīga loma ir esošās situācijas apzināšanai, identificējot Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības tendences. Tādēļ šajā nodaļā īsā, koncentrētā formā ir apkopoti galvenie pašreizējās situācijas analīzes secinājumi, kā arī mērķi 2029. gadam.

IEDZĪVOTĀJI

Pēdējā desmitgadē Jelgavas valstspilsētā iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 10,25%. Valstspilsētas demogrāfisko situāciju ietekmējis negatīvs dabiskais pieaugums un negatīvais migrācijas saldo. Nelielā mērā šo negatīvo situāciju kompensē pakāpeniska iedzīvotāju dzimstības rādītāju uzlabošanās, tomēr mirstība Jelgavā vēl joprojām pārsniedz dzimstību. Neskatoties uz to, valstspilsētā demogrāfiskā situācija ir labāka nekā vidēji valstī.

Sabiedrības novecošanās, samazinoties darbības vecuma iedzīvotāju skaitam, jūtami ietekmēs darba resursu pieejamību nākotnē un tautsaimniecības izaugsmes potenciālu. Līdz ar to pašvaldībai jāīsteno pasākumu kopums jaunu iedzīvotāju piesaistei.

Arī **Jelgavas novadā** kopumā iedzīvotāju skaits samazinās. Iedzīvotāju skaita pieaugums ir vērojams bijušajā Ozolnieku novadā, kas skaidrojams ar jaunu savrupmāju dzīvojamās apbūves attīstību, sakārtotu apkārtni un infrastruktūru, pieejamu un attīstītu publisko ārtelpu, kā arī jaunu ģimeņu vēlmi pārcelties dzīvot ārpus pilsētas, kur ir saglabāta dabas daudzveidība, un vienlaicīgi ir nodrošināts Rīgas un Jelgavas valstspilsētu tuvums un sasniedzamība. Jelgavas novadā darbības vecuma iedzīvotāju īpatsvars ir lielāks nekā Jelgavā, tomēr ir līdzīga tendence – darbības vecuma iedzīvotāju skaits samazinās.

Gan Jelgavas valstspilsētā, gan Jelgavas ir jāturpina īstenot jauno ģimeņu atbalstīšanas un demogrāfiskās situācijas uzlabošanas pasākumi, uzlabojot pirmsskolas un citu izglītības iestāžu pieejamību, publisko infrastruktūru, mājokļu pieejamību u.c., kā arī jāīsteno veselības veicināšanas pasākumi, kas sekmētu dzīves ilgumu un kvalitātes pieaugumu.

Uz ko tiecamies un kādi būs 2029. gadā?

- ✓ Kopējais iedzīvotāju skaits stabilizējas jeb samazinās lejupslīdes temps;
- ✓ iedzīvotāju skaita stabilizēšanos veicina pozitīvi dabiskā pieauguma un migrācijas rādītāji;
- ✓ darbības vecuma iedzīvotāju skaita un īpatsvara tendences ir pozitīvas, ko veicina valstspilsētas un novada labvēlīgā dzīves vide, pakalpojumu pieejamība un pozitīvas ekonomiskās attīstības tendences.

EKONOMIKA

Jelgavas valstspilsēta ir Zemgales plānošanas reģiona ekonomikas centrs, kurā atrodas ~33% no reģionā reģistrētajiem uzņēmumiem. Jelgava ir industriāla pilsēta ar attīstītu apstrādes rūpniecību, kuras dominējošās nozares ir metālapstrāde, mašīnbūve, kokapstrāde, pārtikas ražošana, plastmasu pārstrāde u.c. Apstrādes rūpniecības uzņēmumu skaita un apgrozījuma ikgadējs pieaugums ir uzskatāms par nozīmīgu rādītāju pilsētas ekonomikas attīstībai.

Jelgavas novada ekonomikas struktūra atšķiras ar to, ka tajā būtisku lomu ieņem lauksaimniecība un mežsaimniecība. Nozīmīgs Jelgavas novada resurss ir derīgie izrakteņi, kas izvietoti vienmērīgi visā novada teritorijā.

Bezdarba līmenis gan Jelgavas valstspilsētā, gan Jelgavas novadā ir zemāks nekā vidēji valstī – 2020. gadā attiecīgi 5,0% un 4,7%.

Mēneša vidējā darba samaksa Jelgavas valstspilsētā un Jelgavas novadā 2020. gadā sasniedza aptuveni 1,1-1,2 tūkst. EUR, kas nedaudz atpaliek no Latvijas vidējiem rādītājiem, taču ir būtiski zemāka nekā Rīgā, Valmierā, Ventspilī.

Jelgavas valstspilsētā atrodas trešā lielākā Latvijas Republikas augstākās izglītības un zinātnes iestāde – Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte (LBTU), kas ir nozīmīgs resurss, lai veicinātu pētniecības un inovāciju pārnesi uz uzņēmējdarbību.

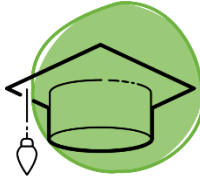
Jelgavas valstspilsēta un Jelgavas novads kopumā ir iecienīts galamērķis vietējo ceļotāju vidū, jo ir ērti sasniedzams ar sabiedrisko transportu un personīgo transportu. Vienas dienas ceļotāji no Rīgas un tuvākās apkārtnes ierodas gan baudīt tūrisma piedāvājumu, gan arī apmeklēt pasākumus – kopējais tūristu skaits 2020. gadā arī Covid-19 apstākļos sasniedza 32 tūkst.

Uz ko tiecamies un kādi būs 2029. gadā?

- ✓ Valstspilsētā un novadā pastāvīgi ir novērojama augsta ekonomiskā aktivitāte, t.i. tiek dibinātas komercsabiedrības, kas veicina darba vietu radīšanu, kā arī attīstās pašnodarbinātība;
- ✓ pozitīva konkurence veicina darba samaksas pieaugumu visos tautsaimniecības sektoros, kas atspoguļojas iedzīvotāju labklājības pieaugumā;
- ✓ publiskais sektors ir atbalstošs un klātesošs ar resursiem, aktīviem un uz sadarbību vērstām aktivitātēm mājokļu jomas attīstībā, kā arī uzņēmējdarbības piemērotu telpu un teritoriju izveidē;

- ✓ Jelgavas valstspilsētā tiek izmantotas vēsturiski veidotās un ģeogrāfiskās priekšrocības rūpniecības un augstas pievienotās vērtības produktu radīšanā;
- ✓ Jelgavas novadā tiek saglabāta un kāpināta ekonomiskā aktivitāte un jauda gan tradicionālajās nozarēs, gan attīstoties jaunām nozarēm;
- ✓ Jelgavas valstspilsētas un novada sadarbība un savstarpēja sinerģija nodrošina ekonomisko rādītāju straujāku izaugsmi.

IZGLĪTĪBA

Pēdējās desmitgades laikā **Jelgavas valstspilsētā** bija vērojams pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērnu skaita pieaugums, vienlaikus samazinās pamatskolas un vidusskolas vecuma bērnu un jauniešu skaits. Pilsētā ļoti aktuāla problēma ir nepietiekams vietu skaits pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs, neskatoties uz to, ka tuvākajos septiņos gados pirmsskolas izglītības iestāžu vecuma (1,5-6 g.v.) bērnu skaits pakāpeniski samazināsies. Pieprasījums pēc sākumskolas izglītības pakalpojumiem nedaudz pieaugs, bet tālākā nākotnē atkal nedaudz samazināsies. Pieprasījums pēc pamatskolas izglītības pakalpojumiem turpmākajā desmitgadē pieaugs. Izglītojamo skaita pieaugumu veicinās jaunu pamatizglītības programmu piedāvājums, kvalificētu speciālistu piesaistes nepieciešamība un izglītības infrastruktūras attīstība. Tālākā nākotnē pieprasījums vai nu stabilizēsies (ja pilsēta sekmīgi piesaistīs jaunus iedzīvotājus) vai samazināsies.

Pieprasījums pēc vidējās izglītības pakalpojumiem, visdrīzāk, pieaugs, ievērojot pārmaiņus vidējās izglītības saturā un vidusskolu padziļināto kursu piedāvājumu. Ja Jelgavas valstspilsēta veiksmīgi piesaistīs jaunus iedzīvotājus, turpmākajā desmitgadē pieprasījums pēc vidējās izglītības būs aptuveni par 20–25% lielāks nekā pašlaik.

Jelgavas novadā nākotnē sagaidāma izglītojamo skaita samazināšanās. Tāpēc novada gadījumā ir būtiska saskaņota izglītības iestāžu optimizācijas, attīstības un programmu nodrošinājuma īstenošana.

Nozīmīgākie nepieciešamie ieguldījumi pilsētas un novada izglītības iestādēs ir stabila, ātrdarbīga interneta nodrošinājums – īpaši aktuāls Jelgavas novada teritorijā, tehnoloģiju nodrošinājums mācību procesam, ergonomisko mēbeļu iegāde, sporta infrastruktūras un ārtelpas izglītības vides labiekārtošana, STEAM pulciņu darba nodrošināšana un pedagogu un skolēnu dalība starptautiskos izglītojošos un pieredzes apmaiņas projektos.

Jelgavas valstspilsētā un Jelgavas novadā sekmīgi tiek īstenoti karjeras un interešu izglītības pasākumi, tiek piedāvāti pieaugušo izglītības pasākumi. Nozīmīgākais pakalpojuma sniedzējs ir ZRKAC Jelgavā. Iedzīvotāju līdzdalība un interese liecina, ka pieaugušo izglītības pakalpojumi ir pieprasīti, un, lai nodrošinātu to maksimālu pieejamību ikvienam pilsētas un novada iedzīvotājam, jāturpina attīstīt ilgtspējīga piekļuves nodrošināšanas sistēma, risinot jautājumus saistībā ar transportu, mācību veidiem, mācību izmaksām un citiem šķēršļiem, kas traucē turpināt izglītību.

Darba tirgū strauji aug pieprasījums pēc augsti kvalificēta darbaspēka, it īpaši IT jomā, ir nepieciešams sekmēt izglītības attīstību visās izglītības pakāpēs, lai veicinātu darba tirgum nepieciešamo prasmju apguvi ikvienam interesentam.

Uz ko tiecamies un kādi būsim 2029. gadā?

- ✓ Pastāv vienota, dinamiska, ilgtspējīga un izglītības procesā iesaistīto labbūtībā balstīta izglītības ekosistēma un stratēģisks redzējums par izglītības pieejamību Jelgavas valstspilsētā un Jelgavas novadā;
- ✓ radītas iespējas ikvienam iedzīvotājam realizēt/attīstīt savu potenciālu mūža garumā, t.sk. apgūt digitālās prasmes;
- ✓ izveidots resursu efektīvs izglītības iestāžu tīkls valstspilsētā un novadā, nodrošināta efektīva un gudra ieguldījumu plānošana atbilstoši demogrāfiskajām tendencēm;
- ✓ izveidota kopīga metodiskā atbalsta sistēma profesionālā atbalsta sniegšanai;
- ✓ visiem izglītojamajiem nodrošināta radoša, attīstoša izglītības vide, īpaši STEAM jomā, iespēja tīkloties, radīt inovācijas un attīstīt uzņēmējspējas.

KULTŪRA

Jelgavas valstspilsētas kultūras resursu veidojošie elementi pēdējā desmitgadē ir kļuvuši spēcīgāki, kultūras joma ir nostiprinājusi savas pozīcijas kopējā pilsētas attīstībā. Būtiska nozīme bijusi mērķtiecīgai kultūrvides attīstībai un veiktajiem finansiālajiem ieguldījumiem, lai attīstītu pilsētu kā nacionālās nozīmes kultūras centru (Mītavas koncertzāles attīstība Pasta salā, kultūras dzīves dažādošana). Būtiski uzlabojumi veikti bibliotēku infrastruktūrā un materiāli tehniskās bāzes modernizācijā, kā arī kultūrvēsturiskā mantojuma infrastruktūras attīstībā (Ģederta Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzeja infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana, Jelgavas Vecpilsētas mājas, Zemgales restaurācijas centra un Dzīvesziņas un arodu sētas izveide). Sadarbības veidošana ar tūrisma pakalpojumu sniedzējiem devusi iespēju attīstīt kvalitatīvus, konkurētspējīgus un inovatīvus tūrisma produktus un pakalpojumus.

Jelgavas novada kultūras nozares līdzšinējo darbību un attīstību raksturo mūsdienu prasībām atbilstošas vides nodrošināšana kultūras norisēm, t.i., kultūras/tautas namu un bibliotēku pilnveidošana. Arī turpmāk ir nepieciešami ieguldījumi esošajās kultūras institūcijās, neskatoties uz jau līdz šim veiktajiem ieguldījumiem, t.i., jāturpina uzlabot pagastu kultūras centru infrastruktūru un pilnveidot materiāltehnisko bāzi, veikt ieguldījumus kultūrvēsturiskā mantojuma infrastruktūras attīstībā.

Uz ko tiecamies un kādi būsim 2029. gadā?

- ✓ Veikti finansiāli ieguldījumi mērķtiecīgai kultūrvides attīstībai, t.sk. tehnoloģisko inovāciju integrēšana;
- ✓ piesaistīti jauni nozares profesionāļi, nodrošinot pievilcīgu darba vidi;
- ✓ kultūras piedāvājuma dažādošana un kultūras tūrisma attīstība;

- ✓ palielināta tūrisma piedāvājuma konkurētspēja novadā, radot papildinošu ekonomisko izaugsmi un izmantojot teritorijas resursa komercializācijas potenciālu, vienlaikus aizsargājot un palielinot dabas, kultūras un ainavas mantojuma vērtības;
- ✓ kvalitatīvu, ilgtspējīgu un identitāti iekļaujošu tūrisma pakalpojumu, produktu attīstība.

SPORTS

Jelgavas valstspilsētā ir radītas daudzveidīgas iespējas nodarboties ar sportu bērniem un jauniešiem, kā arī pieaugušajiem gan profesionālā, gan amatieru līmenī. Jelgavas valstspilsētai ir sporta sacensību organizēšanas pieredze, senas sporta tradīcijas, sadarbība ar sporta veidu federācijām, darbojas sporta klubi ar daudzgadīgu darbības pieredzi un atpazīstamību. Sporta nozare pilsētā ir mērķtiecīgi attīstīta, un tas ir veicinājis sporta skolu audzēkņu skaita ikgadēju pieaugumu, kā arī tautas sporta popularitātes pieaugumu. Pilsētā darbojas sporta skolas, kurām ir vadošās pozīcijas pārstāvētajos sporta veidos valstī. Pašvaldība finansiāli atbalsta pāreju no junioru uz pieaugušo sportu. Tomēr, neskatoties uz līdzšinējiem ieguldījumiem sporta jomā, tās būtiskai attīstībai ir nepietiekoši attīstīta sporta infrastruktūra, t.sk. izglītības iestādēs, un finansējums darbības pilnveidošanai.

Jelgavas novadā ir aktīva sporta dzīve, ar senām tradīcijām, dažādu iedzīvotāju grupu iesaisti un augstu rezultativitāti. Atbilstoši tam, pēdējā desmitgadē novadā ir īstenoti sporta bāzu attīstības projekti, t.sk. āra laukumi sporta aktivitātēm. Turpmākai attīstībai ir būtiski pilnveidot un attīstīt sporta infrastruktūru pagastu sporta bāzēs, t.sk. āra sporta infrastruktūru un aktīvās atpūtas vietas, lai iedzīvotāji tuvu savai dzīves vietai varētu nodarboties ar fiziskajām aktivitātēm un sportu.

Uz ko tiecamies un kādi būs 2029. gadā?

- ✓ Pilnveidotas dažādu iedzīvotāju grupu iespējas aktīvi sportot un uzlabot savu veselību;
- ✓ sekmēta bērnu un jauniešu sporta attīstība, t.sk. virzība uz augstu sasniegumu sportu;
- ✓ pilnveidota mērķtiecīga, abpusēja Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada sadarbība sporta jomā, t.sk. saskaņota sporta infrastruktūras attīstība.

VESELĪBAS APRŪPE UN VESELĪBAS

Pēdējā desmitgadē ir veikti ieguldījumi **Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada** ārstniecības iestāžu infrastruktūras modernizēšanā.

Ģimenes ārstu izvietojums Jelgavas valstspilsētā un Jelgavas novadā kopumā ir vienmērīgs. Vienlaikus **Jelgavas novadā** ģimenes ārstu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem ir būtiski mazāks nekā Jelgavas valstspilsētā. Lielu izaicinājumu rada tas, ka nozīmīga daļa ģimenes ārstu prakses **Jelgavas valstspilsētā** un **Jelgavas novadā** jau ir sasniegušas optimālo pacientu skaitu, tāpēc to kapacitāte uzņemt jaunus klientus ir ierobežota. Tāpat izaicinājums ir ģimenes ārstu novecošanās tendence, jo pastāv risks, ka

VEICINĀŠANA

ģimenes ārsta praksei nebūs pārņemējs brīdī, kad ārsts dosies pensijā. Nepieciešams rīcības plāns veselības aprūpes cilvēkresursu piesaistē abās pašvaldībās – ne vien attiecībā uz ģimenes ārstiem, bet arī citu specialitāšu ārstiem, ārstu palīgiem, medicīnas māsām, zobārstiem un vecmātēm.

Kontekstā ar primāro veselības aprūpi nozīmīga ir aptieku pieejamība. **Pilsētā** aptieku tīkls ir plašs, t.sk. darbojas diennakts aptieka, kas ir nozīmīga arī novada iedzīvotājiem. Savukārt **Jelgavas novadā** aptieku tīkls izvietots nevienmērīgi.

Jelgavas valstspilsētas iedzīvotāju pieeja ambulatorajiem un stacionārajiem veselības aprūpes pakalpojumiem vērtējama kā laba, bet **Jelgavas novada** iedzīvotājiem – kā apmierinoša. **Jelgavas valstspilsētā** izvietotas vairākas nozīmīgas veselības aprūpes iestādes, t.sk. reģionālā daudzprofilu slimnīca. Lai arī **Jelgavas novadā** tādu nav, no jebkuras novada apdzīvotas vietas Jelgavas pilsēta vai citas pilsētas, kurās ir pieejami šādi pakalpojumi, lielākoties ir ne ilgāk kā pusstundas brauciena attālumā. Lai nodrošinātu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību Jelgavas novada iedzīvotājiem, ir nepieciešams nodrošināt ērtu, pieejamu sabiedriskā transporta pakalpojumu vai individualizēta transporta risinājumus. Vienlaikus valsts mērogā nepieciešams risināt jautājumu par valsts finansētās veselības aprūpes pakalpojumu plašāku pieejamību, samazinot gaidīšanas laiku uz izmeklējumiem un speciālistu konsultācijām.

Jau šobrīd **Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada** vide ir veselīgu dzīvesveidu atbalstoša, taču, ņemot vērā augošo interesi par veselīgu dzīvesveidu un fiziskām aktivitātēm, jāturpina attīstīt vidi un infrastruktūru iedzīvotāju veselīga dzīvesveida paradumu ieviešanai un uzturēšanai. Nav apkopota un pieejamā veidā publicēta informācija par infrastruktūras un vides iespējām veselīga dzīvesveida paradumu veidošanai. Uzmanība jāpievērš arī drošības jautājumiem, izmantojot pilsētas un novada infrastruktūru – gan ceļu satiksmes drošībai, gan drošībai peldvietās u.c.

Jelgavas valstspilsētā un Jelgavas novadā dažādu veselību veicinošu aktivitāšu laikā tiek veikts izglītojošais darbs par veselīgu uzturu, bet tas ir nepietiekams un bieži pārāk teorētisks. Informācija par veselīgu uzturu ir integrēta izglītības programmās. Jāuzrauga uztura normu ievērošana izglītības iestādēs, jānodrošina dzeramā ūdens pieejamība. Veselīga uztura nodrošināšanai izglītības iestādēs jāturpina piemērot Zaļā publikā iepirkuma kritēriji. Organizējot izglītojošus pasākumus par veselīgu uzturu, jāpievērš uzmanība praktiskām aktivitātēm. Ļoti būtisks darbs nepieciešams ar skolēniem un viņu vecākiem. Ņemot vērā vispārējo bērnu un jauniešu mutes veselības stāvokli, nepieciešams veikt izglītojošu darbu ģimenēm par mutes veselību un veicināt zobārsta pakalpojumu izmantošanu bērniem līdz 18 gadu vecumam, kad tas ir bezmaksas pakalpojums.

Uz ko tiecamies un kādi būs 2029. gadā?

- ✓ Pateicoties veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai un iedzīvotāju veselīgāka dzīves veida

Stratēģiskā daļa

- ✓ izvēlēm, ir pieaudzis iedzīvotāju vidējais dzīves ilgums un paaugstinājusies dzīves kvalitāte;
- ✓ pilsētā un novada teritorijā tiek īstenoti mērķtiecīgi un koordinēti veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi. Ir pieaudzis cilvēku skaits, kuri saprotot, ka līdzdalība profilaktiskos un veselību veicinošos pasākumos ir investīcija viņu veselībā un pagarina veselīgo mūža ilgumu, aktīvi iesaistās pasākumos;
- ✓ primārās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju tīklojums pilsētā un novadā ir saglabāts. Iedzīvotājiem novada teritorijā tiek nodrošināts transports nokļūšanai pie speciālistiem;
- ✓ izveidota vienota e-telpa veselības aprūpē;
- ✓ Jelgavas pilsētas slimnīcas darbība ir paplašināta – veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību veicina jaunais slimnīcas korpus - Infekciju un Hronisko pacientu aprūpes nodaļa, ir izveidots īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojums pilsētas un novada iedzīvotājiem.

- ✓ pakalpojumu plānošanā, izmantojot katras pašvaldības stiprās puses un jau attīstītās iestādes, kā arī bez nepieciešamības nedublē sociālos pakalpojumus;
- ✓ personu īpatsvars zem trūcīgas māsājniecības ienākumu sliekšņa samazinās gan Jelgavas valstspilsētā, gan Jelgavas novadā;
- ✓ abu pašvaldību brīvprātīgās iniciatīvas pabalsti ir noteikti pēc vienotiem principiem un apmēriem;
- ✓ ir attīstīta labvēlīga, droša un atbalstoša vide ģimenēm, ir ieviests papildus atbalsts ģimenēm ar bērniem (daudzveidīgi atbalsta pakalpojumi, bērnu pieskatīšana nestandarta darba laikā u.c.);
- ✓ sociālā dienesta tēls ir pozitīvs, tā ir institūcija, kas nevis uzrauga, bet sniedz atbalstu, organizē preventīvos pakalpojumus un atbalsta pasākumus, sabiedrība izprot un novērtē sociālā darba profesiju;
- ✓ sociālā darba speciālistu un Bāriņtiesā nodarbināto speciālistu atalgojums ir konkurētspējīgs ar tuvāko novadu pašvaldībām, speciālistu skaits atbilstošs normatīvo aktu prasībām. Speciālistu atalgojuma apmērs, atbalsta pasākumi (veselības apdrošināšana u.c.) – pēc vienotiem principiem, pašvaldības nekonkurē savā starpā par speciālistu piesaisti;
- ✓ speciālistu vajadzībām ir attīstīti vienoti IKT risinājumi (kopīga datu uzkrāšanas un analīzes sistēma, moderns aprīkojums u.c.), lai optimizētu darbu un nodrošinātu operatīvu informācijas apriti;
- ✓ pieejams vienots atbalsts speciālistu profesionālās kvalifikācijas pilnveidei;
- ✓ pašvaldību sociālās jomas institūciju infrastruktūra atbilst sociālo pakalpojumu sniedzēju prasībām, nodrošināta mūsdienīga darba vide, t.sk. individuālo konsultāciju sniegšanai (ievērojot konfidencialitāti, vides pieejamību u.c.).

SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA

Pēc Labklājības ministrijas 2020. gada datiem secināms, ka **Jelgavas valstspilsētā** ir nepietiekams sociālo darbinieku skaits uz 1000 iedzīvotājiem – 0,87. **Jelgavas novadā** šis rādītājs ir pietiekams – 1,13.

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada sociālajos pakalpojumos ir būtiski augstāks pakalpojumu institūcijā saņēmēju īpatsvars, salīdzinot ar citām pašvaldībām. Abās pašvaldībās nepieciešams turpināt attīstīt sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus, lai veicinātu institūcijā esošo klientu pāreju uz dzīvi sabiedrībā, nodrošināt vienlīdzīgu pieeju iedzīvotāju vajadzībās balstītiem sociāliem pakalpojumiem, veicināt profesionālā sociālā darba attīstību, ieviest pabalstu (naudas vai pakalpojuma veidā) individuālo sociālās rehabilitācijas mērķu sasniegšanai, nodrošināt aprūpes mājās pakalpojumu (arī īslaicīgas aprūpes nepieciešamības gadījumos), nodrošināt psihologa individuālās konsultācijas un atbalsta grupas ģimenēm ar smagi slimiem ģimenes locekļiem, kā arī uzlabot mājokļa vides (iekšējās un ārējās) pieejamību, izstrādāt kompleksu pašvaldības atbalsta mehānismu ģimenēm ar bērniem (viena vecāka ģimenēm, daudz bērnu ģimenēm), veicināt sociālo uzņēmumu izveidi.

Kā **Jelgavas valstspilsētas, tā Jelgavas novada** Bāriņtiesu gadījumā ir būtiski pēc iespējas vairāk sekmēt bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu ārpusģimenes aprūpi ģimeniskā vidē (pie aizbildņiem, audžuģimenēs), palielināt audžuģimeņu skaitu. Jelgavas valstspilsētas Sociālo lietu pārvaldei, Jelgavas novada Sociālajam dienestam, kā arī Bāriņtiesām jāturpina sadarbība preventīvajā darbā ar sociālā riska ģimenēm.

Uz ko tiecamies un kādi būsim 2029. gadā?

- ✓ Valstspilsētai un novadam ir vienota pieeja – vienots, ekonomiski pamatots attīstības redzējums par attīstāmajiem sociālajiem pakalpojumiem. Valstspilsēta un novads sadarbojas sociālo

JAUNATNES POLITIKA

Jelgavas valstspilsētā 2021. gadā vecumā no 13 līdz 25 gadiem bija 7046 jaunieši, bet **Jelgavas novadā** – 4033 jauniešu, t.sk. vislielākais jauniešu skaits bija Cenu pagastā – 547 un Ozolnieku pagastā – 488. Darbam ar jaunatni ir izstrādāts "Jelgavas pilsētas jaunatnes politikas rīcības plāns 2022.–2027. gadam" un "Jelgavas novada darba ar jaunatni rīcības plāns 2022.–2024. gadam". Dokumenti paredz aktīvākas jauniešu līdzdalības veicināšanu, darba tirgum un patstāvīgai dzīvei nepieciešamo prasmju un iemaņu apguvi, jaunatnes iekļaušanu.

Jelgavas valstspilsētā darbojas Skolēnu dome, strādā vairāki jaunatnes lietu speciālisti, tiek organizēts ikgadējs Jauniešu forums. Pilsētā darbojas arī Jaunatnes lietu konsultatīvā komisija, kuras mērķis ir veicināt jauniešu iniciatīvas, līdzdalību pašvaldības lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē. Jelgavas valstspilsētā darbojas jauniešu centrs, kas atbalsta jauniešu iniciatīvas un līdzdalību, piedāvā dažādas brīvā laika pavadīšanas iespējas, t.sk. veicinot jauniešu iesaistīšanos brīvprātīgajā darbā. Paredzēts izveidot Jelgavas jauniešu centru Pārlielupes apkaimē un citur. Jelgavas

valstspilsētas pašvaldība organizē jauniešu iniciatīvu projektu konkursu "Jaunieši var!".

Jelgavas novadā ir izveidota Jaunatnes lietu nodaļa, Jauniešu centri kalpo kā resursu bāze jauniešu ikdienas iniciatīvu veidošanā. Šobrīd ir 7 jauniešu centri - Ānes, Brankas, Elejas, Jaunsvirlaukas, Vircavas pagastos, Ozolniekos un Svētē. Līvberzes pagastā īsteno pilotprojektu jauniešu centram sadarbībā ar aktivitāšu centru un mūžizglītību. Šie centri ir veidoti, ņemot vērā jauniešu pašiniciatīvu. Kopš 2017. gada pagastos, kuros nav jauniešu centra, tiek veidotas jauniešu istabas – vide dažādu iniciatīvu plānošanai un brīvā laika pavadīšanai. Šobrīd šādas telpas ir Vilces, Zaļenieku un Kalnciema pagastos. Nepieciešams izveidot jauniešu istabas arī Salgales, Sesavas un Valgundes pagastos. Lai nodrošinātu pakalpojumu teritorijās, kur jaunatnes darbs patlaban netiek veikts, ir iespēja izveidot mobilās brigādes darbam ar jaunatni.

Tuvākajos gados pašvaldībām varētu nākties saskarties ar jauniešu skaita samazināšanos, jaunatnes darba speciālistu mainību un izdegšanu. Covid-19 pandēmija būtiski ietekmējusi jauniešu psiholoģisko labsajūtu un mentālo veselību. Nepieciešams sniegt atbalstu kā mentoringu vai koučingu darbā ar jauniešiem.

Uz ko tiecamies un kādi būs 2029. gadā?

- ✓ Jauniešiem nodrošinātas lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējas pilsētas centrā un apkaimēs, novada teritorijā;
- ✓ attīstās un gūst atsaucību brīvprātīgais darbs;
- ✓ tiek īstenoti atbalsta pasākumi dažādām jauniešu grupām un aktuālajām vajadzībām;
- ✓ plaši pieejamas neformālās izglītības iespējas, kultūras pasākumi jauniešu auditorijai atbilstoši interesēm;
- ✓ jauniešiem ir radītas nodarbinātības iespējas;
- ✓ daudzdzīvokļu namu pagalmos darbojas un ir brīvi pieejami sporta/trenažieru/vingrošanas laukumi.

MOBILITĀTE

Jelgava valstspilsēta ir būtisks sabiedriskā transporta mezgls starp Rīgu un Zemgales reģionu. Jelgavai ir labi sasniedzamības rādītāji ar galvaspilsētu Rīgu, nacionālas nozīmes attīstības centriem – Liepāju, Ventspili, Jēkabpili, kā arī tuvāko apgabala centru Lietuvā – Šauļiem. Kā galvenā identifikējama sasaiste ar Rīgu, kas ir nozīmīga gan kravu pārvadājumiem, gan pasažieru satiksmei, jo Rīgas metropoles areālā koncentrējas lielākā daļa Latvijas uzņēmējdarbības, transporta un loģistikas uzņēmumu, administratīvo iestāžu, un šī biznesa darījumu vide nosaka stabilu, pastāvīgu satiksmes plūsmu.

Valstspilsētā atsevišķu tranzītielu un maģistrālo ielu posmi ir kritiskā stāvoklī. Starpkvartālu, iekšpagalmu un grants seguma ielu un ceļu infrastruktūra ir nolietojusies, daudzviet ielu un ceļu apgaismojums, lietus ūdens novade neatbilst mūsdienu prasībām. Nepietiekošs autostāvvietu skaits

valstspilsētā, īpaši dzīvojamo kvartālu iekšpagalmos Nepieciešams attīstīt gājēju, elektrisko skrejriteņu un veloinfrastruktūru, lai veicinātu iedzīvotāju pārvietošanās paradumu maiņu.

Izveidojot reģionālu mobilitātes punktu pie Jelgavas valstspilsētas dzelzceļa stacijas un integrējot vairākus sabiedriskā transporta veidus, tiks radīta iespēja pasažieriem īsā laika posmā izvēlēties piemērotāko sabiedriskā transporta veidu. Jāveic pāreja uz bezemisiju sabiedriskā transporta autobusu izmantošanu.

Autoceļu tīkla attīstība ir viens no priekšnoteikumiem lauku teritoriju sabalansētai attīstībai. Jāturpina atjaunot **Jelgavas novada** autoceļus, jo tie ir kritiski nozīmīgi pakalpojumu pieejamībā un dzīves kvalitātē. Ņemot vērā automašīnu skaita pieauguma tendenci, nepieciešams izbūvēt automašīnu stāvlaukumus Jelgavas novada ciemos pie daudzdzīvokļu mājām, kā arī pie apmeklētākajām iestādēm, pilsētā un novadā jāveicina elektrotūzīdes punktu attīstība, lai sekmētu pāreju uz bezemisiju transportlīdzekļiem.

Abām pašvaldībām jāizstrādā kopīgs mobilitātes plāns, jāturpina velotransporta infrastruktūras plānveida attīstība, lai radītu iespējas drošai un ērtai velosipēda izmantošanai atpūtai un lietišķām vajadzībām.

Uz ko tiecamies un kādi būs 2029. gadā?

- ✓ Integrēta visu transporta veidu attīstīšana un pāreja uz ilgtspējīgu mobilitāti;
- ✓ vienota mobilitātes plānošana Jelgavas valstspilsētā un novadā;
- ✓ Jelgavas valstspilsēta - mūsdienīgs sabiedriskā transporta mezgls Zemgales reģionā, nodrošinot sasaisti ar reģionālajiem pārvadājumiem, dzelzceļa transportu;
- ✓ ilgtspējīgas mobilitātes risinājumi veicinājuši dzīves vides pievilcību, pakalpojumu pieejamību, sabiedrības veselību un satiksmes drošību;
- ✓ samazinājušās siltumnīcefekta gāzu emisijas un mazinājies energopatēriņš;
- ✓ ieviests videi draudzīgs sabiedriskais transports;
- ✓ paplašināta gājējiem un velosipēdistiem droša infrastruktūra;
- ✓ veikti uzlabojumi autoceļu tīklā;
- ✓ attīstīti pārvadājumi zema pieprasījuma sabiedriskā transporta maršrutos novadā ("savācējautobuss" vai autobuss pēc pieprasījuma).

DROŠĪBA

Sabiedrisko drošību **Jelgavas valstspilsētā** līdztekus Valsts policijai nodrošina arī pašvaldības policija. **Jelgavas novadā** par sabiedrisko kārtību rūpējas pašvaldības policijas inspektori. **Jelgavas valstspilsētā** vidēji gadā tiek reģistrēti 9206 izsaukumi. Turpina pieaugt reģistrēto izsaukumu skaits par trokšņošanu, jāuzsver arī pieaugoša tendence gadījumu skaitam, kad konflikts izraisīts bērnu klātbūtnē. Būtiski pieaug medicīniskajā atskurbtuvē ievietoto personu skaits. Pēdējo piecu gadu laikā pilsētā ceļu satiksmes

negadījumu skaits ir pieaudzis par 15%. **Jelgavas novadā** gadā tiek saņemti 245 izsaukumi (2020. g.). Sadarbojoties ar sociālo dienestu un bāriņtiesu, tiek veikti reidi. Pašvaldības policija nodrošina kārtību atpūtas, sporta pasākumos, kā arī sadarbībā ar Bauskas dzīvnieku patversmi nodrošina klaiņojošo dzīvnieku izķeršanu.

Jelgavas valstspilsētā un Jelgavas novadā atrodas pieci nacionālās nozīmes riska objekti. Jelgavas un Jelgavas novada pašvaldība un Šauļu apgabala administrācija ir noslēgušas vienošanās protokolu "Par savstarpēju palīdzību dabas katastrofu, tehnogēno avāriju, lielu ugunsgrēku un ceļu satiksmes negadījumu seku likvidēšanā Latvijas Republikas un Lietuvas Republikas pierobežas teritorijā".

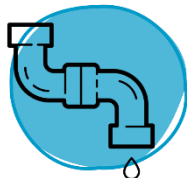
Jelgavas valstspilsētā tiek ieviesti viedie satiksmes drošības risinājumi, izstrādāta 3D plūdu zonu modelēšana. Jelgavas valstspilsētā ir izveidota upju ūdens līmeņu kontroles sistēma, darbojas agrinās apziņošanas sistēma, lai īstenotu atbilstošu iedzīvotāju rīcību katastrofas un katastrofas draudu gadījumā.

Nepieciešams pievērst uzmanību nepilngadīgo personu likumpārkāpumiem saistībā ar apreibinošu vielu lietošanu un iegādāšanos, turpināt preventīvo pasākumu īstenošanu bērnu tiesību aizsardzības jomā, strādājot ar nelabvēlīgām ģimenēm. Jāturpina attīstīt pašvaldības policijas materiāli tehniskā bāze, jāattīsta videonovērošanas sistēmas videointelīģences risinājumi.

Uz ko tiecamies un kādi būs 2029. gadā?

- ✓ Informācijas sistēmu uzlabojumi pašvaldības policijas darbā nodrošina kārtību un drošību Jelgavas valstspilsētā un Jelgavas novadā;
- ✓ samazinājies noziedzīgo nodarījumu skaits;
- ✓ īstenoti efektīvi preventīvas pasākumi, mazinājušies nepilngadīgo personu likumpārkāpumi;
- ✓ ieviesta centralizēta videonovērošanas sistēma;
- ✓ nodrošināti efektīvi informācijas tehnoloģiju risinājumi, datu pārraide un apstrāde.

INFRASTRUKTŪRA UN VIDE

Lai nodrošinātu kvalitatīvu dzīves vidi gan **Jelgavas valstspilsētā**, gan Jelgavas novadā, ir veikti nozīmīgi ieguldījumi komunālās infrastruktūras sakārtošanā un attīstībā, lai sniegtu iedzīvotājiem un uzņēmējiem kvalitatīvus pakalpojumus, kā arī veicinātu negatīvās ietekmes uz vidi mazināšanu.

Jelgavas valstspilsētā centralizēto siltumapgādi nodrošina SIA "Gren Jelgava". Jelgavas centralizēto siltumapgādes sistēmu izmanto ap 16 000 mājāsaimniecības jeb 420 dzīvojamās ēkas, tostarp arī individuālās jeb viengimeņu dzīvojamās mājas, un 200 juridiskie klienti. 2013. gadā Jelgavā darbu uzsāka biomasas koģenerācijas stacija, kas ir pirmā un joprojām vienīgā lielas jaudas biomasas koģenerācijas stacija Latvijā. Gadā ražotnē

tiek saražots ap 230 GWh siltumenerģijas, kas var nodrošināt 95-97% no Jelgavas centralizētās siltumapgādes sistēmai nepieciešamās siltumenerģijas, bet pārējais apjoms pēc nepieciešamības tiek saražots katlu mājās, izmantojot dabasgāzi vai dīzeldegvielu. Koģenerācijas stacijā saražotā elektroenerģija tiek pārdota Nord Pool biržā. 2019. gadā pie biomasas koģenerācijas stacijas tika uzstādīta siltumenerģijas akumulācijas tvertne, kas uzkrāj saražoto siltumenerģiju, lai to izmantotu siltumenerģijas pieprasījuma maksimumstundās. Jelgavas valstspilsētā ir arī divas mazākas jaudas lokālās katlu mājas, kas nodrošina siltumapgādi atsevišķām ēkām vai ēku grupām un kurās 2023. gadā veikta pārbūve pārejai no dabasgāzes izmantošanas uz atjaunojamo energoresursu – koksnes granulu, izmantošanu. Laika posmā no 2008. līdz 2022. gadam Jelgavā ir renovētas un nomainītas siltumtrases vairāk nekā 20,4 km garumā un no jauna izbūvēti 10,2 km. 2022. gadā 98,8% no Jelgavas centralizētās siltumapgādes siltumtīkliem bija renovēti vai izbūvēti no jauna. Daudzdzīvokļu mājās Jelgavas valstspilsētā ir uzstādīti modemi individuālie siltumpunkti, kas nodrošina apkures temperatūras regulēšanu un komforta temperatūras uzturēšanu ēkā visa gada garumā.

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Jelgavas valstspilsētā veic pilnsabiedrība "JKP" un valstspilsētā darbojas trīs dalīto atkritumu savākšanas laukumi, kurus apsaimnieko SIA "Zemgales EKO". Iedzīvotāji Jelgavas valstspilsētā bez maksas var nodot papīru, noteiktu veidu plastmasu, stiklu, metālu, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus, luminiscētās lampas un dārza atkritumus. SIA "Zemgales EKO" regulāri kopā ar sadarbības partneriem rīko akcijas, kad iedzīvotāji bez maksas var nodot noteikta veida un daudzuma atkritumus (t.sk. vieglo automašīnu nolietotās riepas) bez maksas.

Organiskos atkritumus Jelgavas valstspilsētas iedzīvotāji var nodot atkritumu apsaimniekotājam vai nogādāt uz diviem dalīto atkritumu vākšanas punktiem. Pilsētā izveidoti vairāk nekā 102 dalītās atkritumu vākšanas punkti, kuros iedzīvotāji var bez maksas nodot šķirotos atkritumus.

Jelgavas novadā sadzīves atkritumu apsaimniekošanu veic SIA "Jelgavas novada KU" un SIA "Clean R", kas transportē atkritumus uz atkritumu poligonu "Brakšķi" Līvberzes pagastā. Jelgavas novada teritorijā, galvenokārt, pagastu lielākajos ciemos, ir uzstādīti dalīto atkritumu savākšanas konteineri, kuru apsaimniekošanu organizē SIA "Zemgales EKO". Vērojama samērā zema iedzīvotāju aktivitāte atkritumu šķirošanā, tādēļ būtu nepieciešamas informācijas kampaņas par sadzīves atkritumu radīto vides piesārņojumu un katra iedzīvotāja dalību vides aizsardzībā. Centralizētu siltumapgādi Jelgavas novada teritorijā nodrošina SIA "Ozolnieku KSDU".

Uz ko tiecamies un kādi būs 2029. gadā?

- ✓ Gan valstspilsētas, gan novada aktivitātes nodrošina tiekšanos uz klimatneitralitāti, pakāpeniski samazinot kaitīgo izmešu apjomu;

- ✓ investīcijas iedzīvotāju labklājību nodrošinošā infrastruktūrā tiek veiktas mērķtiecīgi, radot pēc iespējas mazāku kaitīgo ietekmi uz vidi, bet tajā pat laikā līdzsvarojot to ar ietekmi uz māsaimniecību budžetiem;
- ✓ atkritumu apsaimniekošanā tiek nodrošināti aprites ekonomikas principi, kas nodrošina radīto atkritumu samazināšanos, to šķirošanu un pārstrādi, kā arī apglabājamo atkritumu apjoma būtisku samazinājumu;
- ✓ klimata pārmaiņu radītās ietekmes mazināšanai tiek veiktas regulāras investīcijas meliorācijas sistēmas atjaunošanā un modernizācijā.

PĀRVALDĪBA UN DIGITALIZĀCIJA

Jelgavas valstspilsētas tīmekļvietnē apkopoti 162 pakalpojumi (pašvaldības iestādēs vai struktūrvienībās saņemamo pakalpojumu), to grupējums piekļaujami portālam Latvija.lv. 25% no visiem pašvaldības pakalpojumiem tiek pieprasīti elektroniski (53% no visiem pašvaldības administrācijas pakalpojumiem).

Jelgavas novadā darbojas 16 Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centri kā vienots pakalpojumu sniegšanas kontaktpunkts katrā novada pagastā un Jelgavas novada pašvaldības administratīvajā ēkā pilsētā. Attālināti VPVKAC pakalpojumiem iedzīvotājam ir iespēja pieteikties, izmantojot platformu www.latvija.lv., kurā apkopoti gan klātienē pakalpojumi, gan šobrīd pieejami aptuveni 100 e-pakalpojumi. Portālā publicēti arī 97 Jelgavas novada pašvaldības klātienē sniegtie pakalpojumi, kas regulāri tiek aktualizēti un pilnveidoti.

Jelgavas valstspilsētas pašvaldības iestāde "Sabiedriskais centrs" organizē un koordinē pašvaldības darbu sabiedrības integrācijas, brīvprātīgā darba un jaunatnes politikas jomā, kā arī īsteno pašvaldības atbalstu biedrībām un nodibinājumiem. Pašvaldība ir izveidojusi Jelgavas valstspilsētas biedrību un nodibinājumu atbalsta programmu, kuras mērķis ir sekmēt iedzīvotāju aktivitāti un iesaistišanās pilsētas attīstības un sociālo problēmu risināšanā, veicināt labdarības tradīcijas. Jelgavas valstspilsētā attīstās brīvprātīgā darba kustība, iesaistot jauniešus, seniorus, cilvēkus ar īpašām vajadzībām. Izveidota neformālā apvienība "Brīvprātīgie Jelgavai". Kopš 2011. gada tiek pasniegta balva – Gada brīvprātīgais Jelgavā.

Jelgavas novada pašvaldība sadarbojas ar nevalstiskajām organizācijām, iznomā pašvaldībai piederošas telpas, palīdz organizēt un finansiāli atbalsta publiskus svētkus, nometnes, mācību un apmaiņas braucienus. Iedzīvotāji aktīvi uzņemas iniciatīvu un dalību dažādos pasākumos apkārtējās vides sakārtošanai un labiekārtošanai, sabiedrības intelektuāli un fiziskai attīstīšanai, kā arī izklaides un kultūras pasākumu nodrošināšanai. Darbojas Jelgavas novada biedrību un nodibinājumu atbalsta programma.

Jelgavas valstspilsēta un **Jelgavas novada pašvaldības** ievieš digitālos risinājumus, investējot informācijas tehnoloģiju risinājumu attīstīšanā, lai veicinātu pilsētas kā informācijas sabiedrības centra un

novada kā mūsdienu prasībām (arī attālinātā darbā un risinājumos) atbilstošas dzīves un darba vides attīstību. Pašvaldības turpinās uzlabot un digitalizēt sabiedrības informēšanu par pašvaldības darbu un aktualitātēm, nodrošināt viedu pārvaldību (elektroniska datu apmaiņa, centralizētas informācijas sistēmas, autentifikācija), t.sk. sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā.

Uz ko tiecamies un kādi būsim 2029. gadā?

- ✓ Vienota IKT sistēma, datu apstrāde un analītika Jelgavas valstspilsētai un novadam, ieviesti inteligētie risinājumi drošības jomā (satiksmes drošība, videonovērošana), vienota Jelgavas valstspilsētas un novada mājaslapa, viegli lietojama, vienota valstspilsētas un novada IKT ilgtermiņa attīstības stratēģija un plānotie attīstības risinājumi;
- ✓ ieviests mākslīgais intelekts valstspilsētas un novada pārvaldības un drošības jomās, izveidots Jelgavas novada IKT pašvaldības modulārais datu centrs;
- ✓ iedzīvotāji ir iesaistīti savas teritorijas attīstībā, pašvaldība līdzfinansē iniciatīvas;
- ✓ daudzveidīgas aktivitātes – akcijas, konkursi, interešu nodarbības NVO sektoram, sekmējot saliedētību, starppaaudžu dialogu un toleranci sabiedrībā.

KLIMATA PĀRMAIŅAS

Jelgavas valstspilsēta veic mērķtiecīgus pasākumus klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanai. Laika periodā no 2005. līdz 2018. gadam Jelgavas valstspilsēta ir ievērojami attīstījusies (tiek būvētas jaunas privātmājas, autotransporta plūsmas kļuvusi daudz intensīvāka, attīstās jaunas ražošanas un komercēkas, izbūvētas jaunas apgaismes līnijas, palielināties apkurināmo kvadrātmetru daudzums) un kopējais enerģijas patēriņš aplūkotajā laika periodā pieaudzis par 9%. Tomēr veikto pasākumu rezultātā, it īpaši – izbūvējot biomasas koģenerācijas staciju elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai, samazinot siltuma zudumus pārvades tīklos, uzlabojot energoefektivitāti pašvaldības ēkās, renovējot daudzdzīvokļu mājas un būvējot energoefektīvākas privātmājas u.c. pasākumu rezultātā, CO₂ izmešu apjoms no 2005. gada pilsētā nav pieaudzis, bet ir samazinājies par 28%. Lai veicinātu atjaunojamo energoresursu izmantošanu sabiedriskajā transportā, pilsētai iegādāti četri videi draudzīgi sabiedriskie transportlīdzekļi (elektroautobusi) un divas uzlādes stacijas iekārtas. Jelgavas valstspilsētas apņemšanās ir līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefektu izraisošo gāzu emisijas par 40% (salīdzinot ar 2005. gadu) un pielāgoties notiekošajam klimata izmaiņām.

Līdz 2023. gada beigām pašvaldības sadarbībā ar komersantiem plāno zaļās enerģijas infrastruktūras izveidi bijušā lidlauka un tam pieguļošajās teritorijās (saules enerģija, vēja enerģija, ūdeņradis, biomasas enerģija u.c.). Zaļajā industriālajā zonā plānots izvērst inovatīvu un augstās tehnoloģijās balstītu, klimatneitrālu bioekonomikas produktu ražošanu, industriālajai teritorijai piesaistīt energoietilpīgas ražotnes, ļaujot tām

ražošanā izmantot atjaunīgos energoresursus, kā arī no vēja enerģijas plānots ražot atjaunīgo ūdeņradi.

Kopējais enerģijas patēriņš un CO₂ emisiju apjoms **Jelgavas novadā** laika periodā no 2012. līdz 2016. gadam ir bijis atšķirīgs. Ja bijušajā Jelgavas novadā ir samazinājies gan kopējais enerģijas patēriņš (par 20%), gan arī CO₂ emisiju apjoms, tad Ozolnieku novadā šie rādītāji pieaug.

Uz ko tiecamies un kādi būs 2029. gadā?

- ✓ Turpināti pašvaldības ēku energoefektivitātes pasākumi un samazināts enerģijas patēriņš, kā arī veicināts enerģijas patēriņa samazinājums dzīvojamā sektorā;
- ✓ attīstīts ilgtspējīgs sabiedriskais transports, videi draudzīgs pašvaldības autoparks;
- ✓ plašāk izmantoti atjaunojamie energoresursi, t.sk. publiskajā apgaisojumā;
- ✓ attīstīti vēja parki AER enerģijas iegūšanai novada teritorijā.

2. SVID ANALĪZE

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES	IESPĒJAS	DRAUDI
<ul style="list-style-type: none"> • Atbildīgi iedzīvotāji, kas aktīvi iesaistās darba tirgū un teritorijas attīstībā • Daudzveidīgi un bagātie dabas resursi, nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemes Jelgavas novadā • Jelgava – Zemgales ekonomisko aktivitāšu centrs, pašvaldību uzņēmējiem pieejams izglītojošs un konsultatīvs atbalsts, biznesa inkubators (Jelgavā) • Attīstīta apstrādes rūpniecība Jelgavas valstspilsētā, lauksaimniecība - novadā • Plašas izglītības iespējas (visu līmeņu izglītības pieejamība), ZRKAC kā būtisks mūžizglītības veicinātājs reģionā • LBTU – Eiropas mēroga nozīmīga zinātniski pētnieciskā institūcija • Plaša kultūras pakalpojumu pieejamība visām paaudzēm, aktīva kultūras dzīve, bagāts kultūrvēsturiskais mantojums, reģionālas nozīmes atmiņas institūcijas • Plašas iespējas nodarboties ar sportu gan profesionālajā, gan amatieru līmenī, sportistiem augsti sasniegumi nacionālās un starptautiskās sacensībās • Daudzprofilu medicīniskie pakalpojumi, rehabilitācijas iespējas, daudzveidīgi veselīgu dzīvesveidu veicinoši pasākumi • Pašvaldību teritorijās tiek nodrošināta sociālā palīdzība un pieejami sociālie pakalpojumi, t.sk. sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi un ilgstošās aprūpes pakalpojumi • Daudzveidīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas jauniešiem, jauniešu aktīva līdzdarbība jauniešu politikas īstenošanā • Pilsētas iedzīvotājiem ir laba zaļo un ziilo teritoriju, atpūtas pieejamība • Viedā transporta vadības sistēma pilsētā, Jelgava – nozīmīgs tranzītcēlu krustpunkts ar plašām mobilitātes 	<ul style="list-style-type: none"> • Nevienmēri izvietotas apdzīvotas vietas, liela demogrāfiskā slodze iedzīvotājiem • Svārstīgs MVU sektors, mainīga uzņēmumu dinamika, pilsētā trūkst koplietošanas telpu mazajiem uzņēmējiem un pašnodarbinātajiem • Vietu trūkums pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs, izglītības infrastruktūras attīstība neaptver visas izglītības iestādes, pedagogu pārslodze un trūkums visās izglītības pakāpēs • Kultūras infrastruktūras (abās pašvaldībās) un piedāvājuma (novadā) nepietiekams nodrošinājums, kultūras sezonālitate • Pēctecīgu sporta jomas darbību un finansējuma trūkums, sporta aktivitāšu nevienmērīgs piedāvājums novadā • Ārstu liela noslodze, garas rindas medicīniskiem pakalpojumiem, nepietiekama slimību profilakse un finansējums veselības jomai, nevienmērīgs aptieku tīkls Jelgavas novada teritorijā • Nepietiekama sociālā infrastruktūra, piemērotu un pielāgotu telpu trūkums, sociālā dzīvojamā fonda trūkums, sociālās jomas darbinieku zems atalgojums • Jauniešu atbalstoša personāla trūkums, aktivitātēm paredzēto telpu un infrastruktūras nepietiekamība pilsētas mikrorajonos un novada teritorijā • Nepietiekošs apjoms un kvalitāte atsevišķos mikrorajonos satiksmes infrastruktūrai, liels ielu/ceļu grants seguma īpatsvars novadā, nepietiekošs autostāvvietu skaits valstspilsētā • Sabiedrības nepietiekamas zināšanas par rīcību krīzes situācijās, 	<ul style="list-style-type: none"> • Iedzīvotāju pārvilināšana no citām pašvaldībām ar sakoptu dzīves vidi, pilnvērtīgu izglītību un darba vietām • Uzņēmējdarbības iespēju atbalsts un jomas sadarbības veicināšana ar saistītām nozarēm, piemēram, izglītību • Izglītības tīkla efektivitātes paaugstināšana, infrastruktūras sakārtošana un izglītības piedāvājuma pilnveidošana un paplašināšana • Sadarbība, kopīga piedāvājuma un maršrutu izveide, kultūras mantojuma, sporta un dabas tūrisma attīstība • Novada sporta infrastruktūras izmantošana ar mērķi atslogot intensīvi izmantoto pilsētas sporta infrastruktūru, sporta infrastruktūras pilnveidošana • Veselības aprūpes iestāžu infrastruktūras pilnveidošana un ambulatorās un subakūtās rehabilitācijas, zobārstniecības un citu veselības aprūpes pakalpojumu attīstība • Novada un pilsētas kopīgas sociālās politikas veidošana, sadarbība ar NVO sociālo pakalpojumu sniegšanā, sociālās uzņēmējdarbības atbalsts • Pilsētas un novada kopīgas jaunatnes politikas izstrāde, neformālās izglītības, kultūras pasākumu skaitu paplašināšana jauniešu auditorijai • Sabiedriskā transporta piedāvājuma pilnveidošana un zaļināšana, gājēju, elektrisko skrejriteņu un veloinfrastruktūras attīstība, autoceļu un ielu asfalta un grants segumu atjaunošana, automašīnu stāvvietu tīkla paplašināšana • Plašāk iesaistīt iedzīvotājus sabiedriskās kārtības uzturēšanā un uzraudzībā ārtelpā, organizēt 	<ul style="list-style-type: none"> • Demogrāfiskās situācijas pasliktināšanās – negatīvs dabiskais pieaugums, darbaspējas vecuma iedzīvotāju īpatsvara samazināšanās, iedzīvotāju novecošanās tendence • Uzņēmējdarbības jomas novājināšana ģeopolitisko un krīzes apstākļu dēļ, darbaspēka aizplūšana • Izglītojamo skaita samazināšanās pašvaldību izglītības iestādēs, pedagogu novecošanās • Kultūras jomas speciālistu trūkums • Obligāto un izvēles sporta aktivitāšu samazināšanās izglītības iestādēs, sporta infrastruktūras nolietošāns • Jaunu speciālistu trūkums, ārstniecības personāla novecošanās un veselības aprūpes iestāžu infrastruktūras nolietojums • Vispārēja iedzīvotāju maksātspējas pazemināšanās un trūcīgu personu skaita pieaugums, pieaugoša iedzīvotāju vajadzība un atkarība no sociālajiem pabalstiem • Jauniešu skaita samazināšanās, jaunas paaudzes emigrācija mācībām un darbam ārvalstīs • Dzelzceļa pasažieru pārvadājumu samazināšanās, CO₂ emisiju pieaugums privātā, komerciālā un sabiedriskā transporta dēļ, satiksmes negadījumu skaita pieaugums • Cilvēciskas attieksmes un ierastības trūkums, reaģējot uz pamanītajiem pārkāpumiem, vainīgo saukšanas pie atbildības zemā procesuālā efektivitāte • Nomaļes efekta riski attālākos jaunā novada pagastos un apdzīvotās vietās (urbanizācijas riski un darbavietu trūkums lauku teritorijās), būvniecības aktivitātes un infrastruktūras

Stratēģiskā daļa

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES	IESPĒJAS	DRAUDI
<p>iespējām un mūsdienīgiem sabiedriskā transporta pakalpojumiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rezultatīvs pašvaldības operatīvās informācijas centra un pašvaldības policijas darbs, reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaita samazināšanās • Mērķtiecīgi ieguldījumi publiskajā ielu un inženiertehniskajā infrastruktūrā, pašvaldības ēku siltināšanā • Augošs IKT infrastruktūras un pakalpojumu tīkls • Moderna un uz atjaunojamiem energoresursiem balstīta centralizētā siltumapgāde pilsētā • Plašs pašvaldību piedāvāto pakalpojumu klāsts, aktīva sadarbība ar citām pašvaldībām, valsts un nevalstiskajām organizācijām, uzņēmējiem 	<p>videonovērošanas sistēmas trūkums novadā</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nevienmērīga un nepietiekami plānota publiskās ārtelpas attīstība, dzīvojamā fonda nepietiekamība un neapmierinošais tehniskais stāvoklis, nepietiekama ūdenssaimniecības infrastruktūra esošajiem un perspektīviem apbūves/attīstības rajoniem • Nepietiekams IKT risinājumu daudzums novadā, pašreizējie pašvaldības datu ievākšanas un uzturēšanas risinājumi nav savstarpēji integrēti, nepietiekams interneta pārklājums attāļajās teritorijās • Zema iedzīvotāju ieinteresētība klimata pārmaiņu un dabas aizsardzības jautājumos, zems atkritumu šķirošanas līmenis, augsts piesārņojuma līmenis, nepietiekami ieguldījumi vides infrastruktūras saglabāšanā un pilnveidošanā 	<p>informatīvās kampaņas par rīcību ārkārtas situācijās</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plašāka centralizētās siltumapgādes izmantošana Jelgavas valstspilsētā un Jelgavas novada attīstības centros, kur tas ir ekonomiski pamatots • Izveidot vienotu IKT sistēmu, iekļaujot datu uzkrāšanu, apstrādi un analīzi, strukturēt un atvērt pašvaldības datus, nodrošināt pārvaldības digitālo transformāciju • Upju, salu un ūdensmalu attīstības potenciāls • Enerģijas patēriņa samazināšana/efektivizēšana pašvaldības pārraudzībā esošajos sektoros, no atkritumiem iegūta kurināmā (NAIK) izmantošana biomasas koģenerācijas stacijā, kompostēšanas laukumu izveide 	<p>sakārtošanas pasākumu samazināšanās sadārdzinājumu rezultātā</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pašvaldību darbinieku un iedzīvotāju nepietiekama digitālo prasmju pratība, īpaši senioriem • Plūdi, bioloģiskās daudzveidības samazināšana dabas aizsardzības teritorijās (Lielupes palīene, Svētes upes palīene) klimata pārmaiņu rezultātā, intensīva teritoriju atmežošana, gaisa kvalitātes pasliktināšanās

3. STRATĒĢISKĀ DAĻA

3.1. Ilgtermiņa stratēģiskie uzstādījumi

Jelgavas valstspilsētas un Jelgava novada attīstības programmas 2023.–2029. gadam Stratēģiskā daļa atbilst Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2034. gadam ietvaram.

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības vizija

VĪZIJA	<p>Jelgava – pilsēta izaugsmei ar harmonisku, piederību veicinošu dzīves un kultūrvidi. Inovāciju pilsēta, kurā koncentrējas izglītības, pētniecības un radošuma potenciāls, ar dinamisku, eksportspējīgu un zināšanām balstītu ekonomiku.</p> <p>Jelgavas novads – droša, ilgtspējīga un harmoniska vide dzīvošanai un ideju īstenošanai, kur galvenā vērtība ir cilvēks. Teritorija ap koptu Zemgales ainavu pievilcīgā, tīrā vidē ar spēcīgu tradicionālo lauksaimniecību, stabiliem ražošanas, pārstrādes un pakalpojumu uzņēmumiem.</p>
---------------	--

Vizijas sasniegšanai ir noteikti trīs stratēģiskie mērķi:

STRATĒĢISKIE MĒRĶI	SM1 Izglītots, aktīvs un radošs iedzīvotājs	SM2 Mūsdienīga un ilgtspējīga dzīves vide	SM3 Ekonomiskā attīstība, zināšanu, tehnoloģijas un jauninājumu ieviešana
ILGTERMIŅA PRIORITĀTES	IP1 Sabalansēta un nākotnes vajadzībām atbilstošu tehnoloģiju un prasmju attīstība	IP2 Droša un mūsdienīga dzīves vide un teritoriju sasniedzamība	IP3 Energoefektivitāte un klimatneitralitāte
	IP4 Inovatīva, sabiedrībai atvērta publiskā pārvalde	IP5 Uzņēmumu konkurētspēja un produktivitāte	

Attīstības programmas stratēģiskajā daļā ir atspoguļota informācija par vidēja termiņa stratēģiskajiem uzstādījumiem.

Nodaļā raksturotas vidēja termiņa prioritātes, norādot to sasaisti ar ilgtermiņa prioritātēm un stratēģiskajiem mērķiem, nodaļā raksturoti arī horizontālie virzieni, rīcību virzieni un to ietvaros veicamie uzdevumi.

3.2. Vidēja termiņa prioritātes

Vidēja termiņa prioritāte ir teritorijas attīstības aktualitāte, kuras risināšana tiek izvirzīta priekšplānā, salīdzinot ar citām aktualitātēm un jomām. Attīstības programmā ir definētas **trīs vidēja termiņa prioritātes**:

VP1: Cilvēkresursu un pakalpojumu daudzveidība, pieejamība un kvalitāte

VP2: Kvalitatīva un droša dzīves vide

VP3: Stabila, radoša un ilgtspējīga ekonomika

Papildu trim vidēja termiņa prioritātēm ir **noteiktas divas horizontālās prioritātes**, kas veicina kompleksas pārmaiņas vairāku definēto rīcības virzienu ietvaros:

HP1: Vieda, atvērta un atbalstoša pārvaldība

HP2: Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām

Vidēja termiņa prioritāte **“Cilvēkresursu un pakalpojumu daudzveidība, pieejamība un kvalitāte”** paredz dažādot, veicināt kvalitāti un pieejamību iedzīvotājiem ikdienā nepieciešamajiem pakalpojumiem (izglītības, kultūras, sporta, sociālās aizsardzības jomās).

Vidēja termiņa prioritāte **“Kvalitatīva un droša dzīves vide”** paredz īstenot rīcības, kas ir vērstas uz transporta infrastruktūras un mobilitātes risinājumu attīstīšanu, lai dažādas pilsētas un novada apdzīvotas vietas iedzīvotājiem būtu sasniedzamākas. Tāpat prioritāte paredz publiskās infrastruktūras kvalitātes veicināšanu (komunālā infrastruktūra, ārtelpa, nekustamie īpašumi), vides pieejamības uzlabošanu, t.sk. izmantojot universālā dizaina principus, energoefektivitātes sekmēšanu, mājokļu pieejamības un drošības sekmēšanu, kā arī teritorijas un dabas resursu efektīvu un ilgtspējīgu apsaimniekošanu.

Vidēja termiņa prioritāte **“Stabila, radoša un ilgtspējīga ekonomika”** paredz atbalstīt radošas, konkurētspējīgas un tradīcijās balstītas uzņēmējdarbības attīstīšanu, t.sk. sekmējot uzņēmējdarbībai piemērotu teritoriju/telpu attīstību ar atbilstošas infrastruktūras izveidi. Prioritāte paredz veicināt pētniecības un inovācijas pārnesi uzņēmējdarbībā, kā arī tūrisma un saistīto pakalpojumu nozaru attīstību.

Horizontālā prioritāte **“Vieda, atvērta un atbalstoša pārvaldība”** paredz pilnveidot publisko pārvaldību, kas ir efektīva, spēj ne tikai ātri reaģēt uz pārmaiņām, bet arī paredzēt un virzīt

Stratēģiskā daļa

tās, radot sabiedrībai nozīmīgus un nepieciešamus pakalpojumus. Atvērta pārvaldība nodrošina vietējo kopienu aktīvu līdzdarbošanos. Prioritāte paredz digitālu un viedu risinājumu attīstību, ciešu sadarbību ar visām iedzīvotāju grupām, sabiedriskās kārtības un drošības pasākumus.

Horizontālā prioritāte **“Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām”** paredz darbību pašvaldības tieši ietekmējamajās sfērās, t.i., emisiju samazināšanu no pašvaldības ēkām, videi draudzīgus un centralizētus komunālos pakalpojumus (uzlabojot vides kvalitāti un sekmējot saprātīgu resursu izmantošanu), sabiedriskā transporta un pašvaldības autoparka zaļināšanu, inovācijas publiskajā apgaismojumā, hidroloģisko apstākļu (meliorācijas apsaimniekošanas) uzlabošanu, kā arī zaļās infrastruktūras risinājumu ieviešanu dabas, apstādījumu, ūdens teritoriju un inženierinfrastruktūras apsaimniekošanā un pielāgošanos klimata pārmaiņu radītajiem apstākļiem (lietusgāžu vai vējuzplūdu radītie plūdi, ilgstošs karstums, putekļi u.c. ekstrēmi klimatiskie apstākļi).

Klimata pārmaiņu politikas risināmie uzdevumi ir integrēti vairākos rīcības virzienos un uzdevumos, nodrošinot kompleksu pieeju. Vienlaikus ir izstrādāti atsevišķi, detalizēti rīcības plāni, kuri ir integrēti kopējā pašvaldības attīstības plānošanas dokumentā, bet ikdienas darbā sniedz detalizētu ceļa karti klimata pārmaiņu politikas īstenošanai pašvaldībā. Šie dokumenti

ir “Jelgavas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns 2021.–2030. gadam” (to izstrādi paredz Jelgavas valstspilsētas iesaistīšanās Pilsētu Mēru pakta iniciatīvā), “Jelgavas novada pašvaldības enerģētikas rīcības plāns 2018.–2025. gadam” un “Ozolnieku novada pašvaldības enerģētikas rīcības plāns 2018.–2025. gadam” (novadu dokumenti izstrādāti sadarbībā ar Zemgales plānošanas reģionu). Būtiska nozīme klimata pielāgošanās ziņā ir 2022. gadā apstiprinātajam “Jelgavas pilsētas un Jelgavas novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plānu”.

Attīstības programmas Stratēģiskā daļa ir veidota, ievērojot pēctecības principu – nosakot prioritātes no hierarhiski augstāka dokumenta – ilgtspējīgas attīstības stratēģijas – uz zemāka līmeņa dokumentu, kā arī ievērtējot iepriekšējā attīstības programmā 2014.-2020. gadam un ilgtermiņa attīstības stratēģijā 2007.-2020. gadam noteiktos stratēģiskos uzstādījumus. Turpinājumā ir sniegts vizuāls paskaidrojums, cik lielā mērā katra no vidēja termiņa prioritātēm palīdz risināt stratēģiskajos mērķos noteiktos uzstādījumus.

3.2.1. tabula. Vidēja termiņa prioritāšu un stratēģisko mērķu sasaiste

XXXX	XXX	XX	X
<i>Tieša un lielāka ietekmes pakāpe <-</i>		<i>-> Mazāka ietekmes pakāpe</i>	
Vidēja termiņa prioritāte	SM1 Izglītots, aktīvs un radošs iedzīvotājs	SM2 Mūsdienīga un ilgtspējīga dzīves vide	SM3 Ekonomiskā attīstība, zināšanu, tehnoloģijas un jauninājumu ieviešana
VP1 Cilvēkresursu un pakalpojumu daudzveidība, pieejamība un kvalitāte	XXXX	XXX	XXX
VP2 Kvalitatīva un droša dzīves vide	XXX	XXXX	XXX
VP3 Stabila, radoša un ilgtspējīga ekonomika	XX	XX	XXXX
HP1 Vieda, atvērta un atbalstoša pārvaldība	XXXX	XX	XXX
HP2 Klimata pārmaiņu mazināšana un adaptēšanās klimata pārmaiņām	XX	XXXX	XXX

3.3. Rīcības virzieni un uzdevumi

Balstoties uz vidēja termiņa prioritātēm, Attīstības programmā ir definēti rīcību virzieni. Rīcības virzieni ir konkrētu pasākumu kopums, kas ir izvirzīts noteikto vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai. Rīcību ietvaros ir definēti uzdevumi – tie ir iniciatīvu un rīcību kopums, kas ir izvirzīti noteikto rīcības virzienu īstenošanai, nodrošinot savstarpēji papildinošu un kompleksa atbalsta mehānisma izveidi. Savukārt uzdevumiem ir definēti pakārtoti pasākumi, kas ir veicami, lai izpildītu noteiktos uzdevumus.

3.3.1. tabula. Rīcības virzieni un uzdevumi

Rīcības virzieni	Uzdevumi
RV1 Izglītība mūža garumā un konkurētspēja darba tirgū	1.1. Izveidot vienotu, resursu efektīvu izglītības iestāžu tīklu 1.2. Sekmēt kvalitatīvu, mūsdienīgu, daudzveidīgu un iekļaujošu izglītību atbilstoši tautsaimniecības vajadzībām 1.3. Pilnveidot motivācijas programmu jauno pedagogu piesaistei un esošo motivācijai 1.4. Veicināt pieaugušo izglītību dzīves kvalitātes un nodarbinātības sekmēšanai
RV2 Veselības un sociālo pakalpojumu pieejamība, iedzīvotāju labklājība	2.1. Veicināt veselīgu dzīvesveidu 2.2. Attīstīt kvalitatīvus un pieejamus veselības aprūpes pakalpojumus un infrastruktūru 2.3. Attīstīt kvalitatīvus un pieejamus sociālos pakalpojumus un infrastruktūru 2.4. Attīstīt sociālo darbu ar kopienas un atbalsta iedzīvotāju labklājībai
RV3 Konkurētspējīgi pakalpojumi kultūras, tūrisma un sporta jomās	3.1. Veicināt tautas sporta un tam nepieciešamās infrastruktūras attīstību 3.2. Sekmēt bērnu un jauniešu sporta attīstību, kā arī augstu sasniegumu sportu 3.3. Attīstīt kultūras piedāvājuma daudzveidību, kvalitāti un infrastruktūru 3.4. Nodrošināt kultūras mantojuma aizsardzību un ilgtspējīgu attīstību 3.5. Veicināt tūrisma nozares konkurētspēju
RV4 Mobilitāte un sasniedzamība	4.1. Atjaunot un attīstīt autoceļus, ielas, tiltus, satiksmes pārvadus 4.2. Ieviest satiksmes drošības un mierināšanas risinājumus 4.3. Veidot mūsdienīgu gājēju un velo, mazjaudas transportlīdzekļu infrastruktūru

Rīcības virzieni	Uzdevumi
	4.4. Attīstīt integrētu un multimodālu sabiedriskā transporta sistēmu, t.sk. savienojamībā ar Rīgu 4.5. Veicināt ilgtspējīgus mobilitātes risinājumus
RV5 Teritorijas un resursu efektīva apsaimniekošana	5.1. Nodrošināt kvalitatīvus un pieejamus komunālos un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus 5.2. Uzlabot publisko teritoriju kvalitāti, daudzveidību un pieejamību 5.3. Veicināt nekustamā īpašuma attīstību un uzlabošanu
RV6 Vides kvalitātes uzlabošana un dabas vērtību ilgtspējīga apsaimniekošana	6.1. Efektīvi un ilgtspējīgi apsaimniekot dabas vērtības 6.2. Uzlabot vides kvalitāti 6.3. Mazināt plūdu riskus un krastu eroziju
RV7 Konkurētspējīga, radoša un klimatneitrāla uzņēmējdarbība un industriālā attīstība	7.1. Pilnveidot atbalstu uzņēmējdarbības videi 7.2. Attīstīt infrastruktūru atbilstoši uzņēmējdarbības vajadzībām
RV8 Vieda un atvērta pārvaldība, drošība	8.1. Uzlabot pārvaldības efektivitāti un digitalizāciju, attīstot mūsdienīgus un klientorientētus pašvaldības pakalpojumus 8.2. Sekmēt sabiedrības iesaisti un līdzatbildību teritorijas ilgtspējīgā attīstībā 8.3. Nodrošināt efektīvu jaunatnes politikas ieviešanu 8.4. Attīstīt civilās aizsardzības sistēmu un paaugstināt drošības līmeni

Stratēģiskā daļa

Katrs no definētajiem rīcības virzieniem var sniegt ieguldījumu vairāku izvirzīto vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanā un visos gadījumos – horizontālo prioritāšu sasniegšanā.

Nākamajā tabulā ir atspoguļots, cik lielā mērā attīstības programmas astoņi rīcību virzieni palīdz sekmēt noteikto vidēja termiņa un horizontālo prioritāšu īstenošanu.

3.3.2. tabula. Vidēja termiņa prioritāšu un rīcības virzienu sasaiste

XXXX	XXX	XX	X		
<i>Tieša un lielāka ietekmes pakāpe <-</i>		<i>-> Mazāka ietekmes pakāpe</i>			
Vidēja termiņa prioritāte	VP1 Cilvēkresursu un pakalpojumu daudzveidība, pieejamība un kvalitāte	VP2 Kvalitatīva un droša dzīves vide	VP3 Stabila, radoša un ilgtspējīga ekonomika	HP1 Vieda, atvērta un atbalstoša pārvaldība	HP2 Klimata pārmaiņu mazināšana un adaptēšanās klimata pārmaiņām
RV1 Izglītība mūža garumā un konkurētspēja darba tirgū	XXXX	XX	XXX	XX	XXX
RV2 Veselības un sociālo pakalpojumu pieejamība, iedzīvotāju labklājība	XXXX	XX	X	XX	XX
RV3 Konkurētspējīgi pakalpojumi kultūras, tūrisma un sporta jomās	XXXX	XX	XX	XX	XX
RV4 Mobilitāte un sasniedzamība	XXX	XXXX	XXXX	XX	XXX
RV5 Teritorijas un resursu efektīva apsaimniekošana	XXXX	XXXX	XX	XXX	XXXX
RV6 Vides kvalitātes uzlabošana un dabas vērtību ilgtspējīga apsaimniekošana	X	XXXX	X	XX	XXX
RV7 Konkurētspējīga, radoša un klimatneitrāla uzņēmējdarbība un industriālā attīstība	XX	XX	XXXX	X	XX
RV8 Vieda un atvērta pārvaldība, drošība	XXXX	XXX	XX	XXXX	XXX

3.4. Uzdevumu ietvaros veicamie pasākumi

Turpinājumā sniegts izvērsts raksturojums par katru no rīcības virziena uzdevumiem, norādot, kādi pasākumi uzdevumu ietvaros tiks veikti.

3.4.1. tabula. Rīcības virzienu uzdevumi un veicamie pasākumi

Rīcības virziens 1: Izglītība mūža garumā un konkurētspēja darba tirgū

Uzdevumi	Veicamie pasākumi
1.1. Izveidot vienotu, resursu efektīvu izglītības iestāžu tīklu	1.1.1. Izstrādāt Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada izglītības attīstības stratēģiju laika periodam līdz 2029. gadam 1.1.2. Paplašināt un padarīt pieejamāku pirmsskolas izglītības pakalpojumu 1.1.3. Attīstīt efektīvu vispārējās izglītības iestāžu tīklu atbilstoši pieprasījumam 1.1.4. Attīstīt un modernizēt izglītības iestāžu materiāli tehnisko bāzi un infrastruktūru, t.sk. sporta infrastruktūru 1.1.5. Veidot pilsētas un novada ārtelpu, t.sk. pie izglītības iestādēm, atbilstoši mūsdienīga izglītības procesa vajadzībām
1.2. Sekmēt kvalitatīvu, mūsdienīgu, daudzveidīgu un iekļaujošu izglītību atbilstoši tautsaimniecības vajadzībām	1.2.1. Nodrošināt iekļaujošu izglītību visās izglītības pakāpēs 1.2.2. Veicināt sadarbību ar darba devējiem mācību procesā visās izglītības pakāpēs 1.2.3. Veicināt izglītojamo interesi par vidējo profesionālo izglītību 1.2.4. Veicināt vidējās vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu sinerģiju ar augstāko izglītību 1.2.5. Attīstīt izglītojamo talantus, jaunradi, pētnieciskās un karjeras vadības prasmes, uzņēmējspējas un ilgtspējīgu domāšanu
1.3. Pilnveidot motivācijas programmu jauno pedagogu piesaistei un esošo motivācijai	1.3.1. Piesaistīt jaunus, kvalificētus pedagogus un atbalsta speciālistus, izstrādāt un īstenot ilgtspējīgas motivācijas programmu pedagogu un speciālistu piesaistei un esošo noturēšanai 1.3.2. Paaugstināt pedagogu profesionālo kompetenci, prasmes un veicināt jaunradi
1.4. Veicināt pieaugušo izglītību dzīves kvalitātes un nodarbinātības sekmēšanai	1.4.1. Nodrošināt plānotu un koordinētu pieaugušo izglītības procesu 1.4.2. Paplašināt pieaugušo izglītības iespējas un piekļuvi visām iedzīvotāju grupām 1.4.3. Īstenot informatīvus un motivējošus pasākumus pieaugušo izglītības, nodarbinātības veicināšanai

Rīcības virziens 2: Veselības un sociālo pakalpojumu pieejamība, iedzīvotāju labklājība

Uzdevumi	Veicamie pasākumi
2.1. Veicināt veselīgu dzīvesveidu	2.1.1. Plānot veselību veicinošu aktivitāšu piedāvājumu iedzīvotājiem, atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām un valsts sabiedrības veselības politikai 2.1.2. Īstenot un koordinēt veselības veicināšanas aktivitātes visās vecuma grupās, īpaši sociāli mazaizsargātajiem iedzīvotājiem 2.1.3. Veikt infekcijas slimību profilakses aktivitātes, t.sk. īstenojot kaitējuma mazināšanas programmas 2.1.4. Veicināt iedzīvotāju izpratni par veselīgu un aktīvu dzīvesveidu, par pielāgošanos klimata pārmaiņām un to ietekmi uz veselību
2.2. Attīstīt kvalitatīvus un pieejamus veselības aprūpes pakalpojumus un infrastruktūru	2.2.1. Veicināt uz cilvēku centrētas un integrētas veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību visos tās līmeņos, gan ambulatori, gan stacionārā 2.2.2. Uzlabot cilvēkresursu pieejamību (piesaistīt un saglabāt speciālistus) valsts apmaksātajā veselības aprūpes sistēmā 2.2.3. Pilnveidot un attīstīt veselības iestāžu infrastruktūru un materiāli tehnisko bāzi, t.sk. nodrošināt vides pieejamību un veicināt ēku energoefektivitāti 2.2.4. Veicināt IKT un digitālo risinājumu attīstību veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības un integritātes uzlabošanai
2.3. Attīstīt kvalitatīvus un pieejamus sociālos pakalpojumus un infrastruktūru	2.3.1. Izstrādāt Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada sociālās jomas attīstības stratēģiju 2.3.2. Paaugstināt sociālo pakalpojumu sniegšanā un sociālajā darbā iesaistīto cilvēkresursu kapacitāti 2.3.3. Attīstīt, sniegt kvalitatīvus un pieejamus sociālos pakalpojumus, īpašu akcentu liekot uz sabiedrībā balstītiem un ģimeniskai videi pietuvinātiem sociālajiem pakalpojumiem 2.3.4. Pilnveidot un attīstīt sociālo pakalpojumu sniedzēju infrastruktūru un materiāli tehnisko bāzi, t.sk. nodrošināt vides pieejamību un veicināt ēku energoefektivitāti

Stratēģiskā daļa

Uzdevumi	Veicamie pasākumi
	2.3.5. Uzlabot starpinstitucionālo sadarbību starp sociālo dienestu un tā institūcijām, veselības aprūpes un citām institūcijām aktuālu jautājumu risināšanā
2.4. Attīstīt sociālo darbu ar kopieni un atbalstu iedzīvotāju labklājībai	2.4.1. Izstrādāt vienotu pieeju sociālai palīdzībai, izveidot vienotu atbalsta sistēmu 2.4.2. Īstenot preventīvu darbu ar sociālā riska ģimenēm, mazinot vardarbības risku un mazinot risku bērniem nonākt ārpusģimenes aprūpē 2.4.3. Veicināt sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju integrēšanos sabiedrībā 2.4.4. Sekmēt izpratni par sociālā darba profesiju un uzlabošanu sociālo dienestu stratēģiskai komunikācijai ar sabiedrību

Rīcības virziens 3: Konkurētspējīgi pakalpojumi kultūras, tūrisma un sporta jomās

Uzdevumi	Veicamie pasākumi
3.1. Veicināt tautas sporta un tam nepieciešamās infrastruktūras attīstību	3.1.1. Attīstīt veselīga dzīvesveida un tautas sporta infrastruktūru 3.1.2. Atbalstīt sporta klubu, tautas sporta darbību
3.2. Sekmēt bērnu un jauniešu sporta attīstību, kā arī augstu sasniegumu sportu	3.2.1. Nodrošināt konkurētspējīgu vidi bērnu un jauniešu sporta darbībai un virzībai uz augstu sasniegumu sportu
3.3. Attīstīt kultūras piedāvājuma daudzveidību, kvalitāti un infrastruktūru	3.3.1. Nodrošināt kvalitatīvu, daudzveidīgu un eksportorientētu kultūras piedāvājumu 3.3.2. Pilnveidot kultūras infrastruktūru un materiāli tehnisko bāzi 3.3.3. Sekmēt sadarbību kultūras jomā 3.3.4. Efektīvi izmantot jaunradi, inovācijas un starpnozaru sadarbību dinamiskas kultūrvides veidošanā
3.4. Nodrošināt kultūras mantojuma aizsardzību un ilgtspējīgu attīstību	3.4.1. Nodrošināt visa kultūras mantojuma, t.sk. nemateriālā, saglabāšanu un popularizēšanu
3.5. Veicināt tūrisma nozares konkurētspēju	3.5.1. Veidot sezonai un mērķa grupai atbilstošu un kvalitatīvu tūrisma piedāvājumu gan vietējiem, gan ārvalstu tūristiem 3.5.2. Stiprināt sadarbību tūrisma jomas attīstībai

Rīcības virziens 4: Mobilitāte un sasniedzamība

Uzdevumi	Veicamie pasākumi
4.1. Atjaunot un attīstīt autoceļus, ielas, tiltus, satiksmes pārvadus	4.1.1. Uzlabot ielu un autoceļu infrastruktūru 4.1.2. Attīstīt un atjaunot tiltus un satiksmes pārvadus
4.2. Ieviest satiksmes drošības un mierināšanas risinājumus	4.2.1. Modernizēt satiksmes organizācijas sistēmu un infrastruktūru, uzlabojot satiksmes drošību

Uzdevumi	Veicamie pasākumi
4.3. Veidot mūsdienīgu gājēju un velo, mazjaudas transportlīdzekļu infrastruktūru	4.3.1. Attīstīt gājēju un velo ceļu tīklu
4.4. Attīstīt integrētu un multimodālu sabiedriskā transporta sistēmu, t.sk. savienojamībā ar Rīgu	4.4.1. Pilnveidot un attīstīt sabiedriskā transporta infrastruktūru 4.4.2. Attīstīt Jelgavas pilsētas un novada mobilitātes punktu infrastruktūru, t.sk. izveidojot multimodālu satiksmes terminālu Jelgavā
4.5. Veicināt ilgtspējīgu mobilitātes risinājumus	4.5.1. Veicināt bezemisiju transportlīdzekļu izmantošanu

Rīcības virziens 5: Teritorijas un resursu efektīva apsaimniekošana

Uzdevumi	Veicamie pasākumi
5.1. Nodrošināt kvalitatīvus un pieejamus komunālos un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus	5.1.1. Veicināt ilgtspējīgu ūdenssaimniecību 5.1.2. Veicināt ilgtspējīgu siltumapgādi 5.1.3. Sekmēt atkritumu apsaimniekošanas ilgtspēju
5.2. Uzlabot publisko teritoriju kvalitāti, daudzveidību un pieejamību	5.2.1. Pilnveidot un labiekārtot publisko ārtelpu
5.3. Veicināt nekustamā īpašuma attīstību un uzlabošanu	5.3.1. Veicināt kompleksu dzīvojamā fonda atjaunošanu un sekmēt dzīves telpas uzlabošanu 5.3.2. Uzlabot un attīstīt pašvaldību nekustamo īpašumu

Rīcības virziens 6: Vides kvalitātes uzlabošana un dabas vērtību ilgtspējīga apsaimniekošana

Uzdevumi	Veicamie pasākumi
6.1. Efektīvi un ilgtspējīgi apsaimniekot dabas vērtības	6.1.1. Nodrošināt dabas vērtību (t.sk. publisko ūdeņu) un resursu saglabāšanu, pieejamību, daudzveidīgu izmantošanu un attīstību
6.2. Uzlabot vides kvalitāti	6.2.1. Sekmēt vides aizsardzību un vides stāvokļa uzlabošanu
6.3. Mazināt plūdu riskus un krastu eroziju	6.3.1. Attīstīt meliorācijas un lietus ūdens savākšanas sistēmas, samazinot plūdu riskus

Rīcības virziens 7: Konkurētspējīga, radoša un klimatneitrāla uzņēmējdarbība un industriālā attīstība

Uzdevumi	Veicamie pasākumi
7.1. Pilnveidot atbalstu uzņēmējdarbības videi	7.1.1. Īstenot atbalsta pasākumus uzņēmējdarbības attīstībai 7.1.2. Veicināt iesaistīto pušu* sadarbību un darbības koordinēšanu

Stratēģiskā daļa

Uzdevumi	Veicamie pasākumi
7.2. Attīstīt infrastruktūru atbilstoši uzņēmējdarbības vajadzībām	7.2.1. Attīstīt jaunas un pilnveidot jau esošās uzņēmējdarbības teritorijas, nodrošinot tās ar uzņēmējiem nepieciešamo infrastruktūru

* pašvaldības, uzņēmēji, izglītības un pētniecības iestādes, NVO, valsts institūcijas u.c.

Rīcības virziens 8: Vieda un atvērta pārvaldība, drošība

Uzdevumi	Veicamie pasākumi
8.1. Uzlabot pārvaldības efektivitāti un digitalizāciju, attīstot mūsdienīgus un klientorientētus pašvaldības pakalpojumus	8.1.1. Pilnveidot pašvaldības darbu un pakalpojumus 8.1.2. Nodrošināt pārvaldības digitālo transformāciju 8.1.3. Veicināt racionālu pašvaldības pārvaldības tehnoloģiju atbalstu 8.1.4. Veidot uz klimata neitralitāti vērstu pārvaldību 8.1.5. Pilnveidot pašvaldību cilvēkresursu prasmes, zināšanas un sadarbību
8.2. Sekmēt sabiedrības iesaisti un līdzatbildību teritorijas ilgtspējīgā attīstībā	8.2.1. Palielināt sabiedrības līdzdalību teritorijas ilgtspējīgā attīstībā 8.2.2. Stiprināt NVO kapacitāti, veicināt to ilgtspēju un savstarpējo sadarbību, kā arī mijiedarbību ar pašvaldību 8.2.3. Veidot vietējo iedzīvotāju un uzņēmēju lokālpatriotismu un piederības apziņu teritorijai, veicināt jaunu iedzīvotāju un uzņēmēju piesaisti
8.3. Nodrošināt efektīvu jaunatnes politikas ieviešanu	8.3.1. Pilnveidot starpinstitucionālu sadarbību jaunatnes politikas īstenošanā 8.3.2. Uzlabot jauniešu lietderīgā brīvā laika pavadīšanas iespējas līdzvērtīgi pilsētas mikrorajonos un novada teritorijā 8.3.3. Paplašināt neformālās izglītības, kultūras un sporta pasākumu skaitu jauniešu auditorijai
8.4. Attīstīt civilās aizsardzības sistēmu un paaugstināt drošības līmeni	8.4.1. Pilnveidot civilās aizsardzības sistēmu 8.4.2. Nodrošināt sabiedrības kārtību un drošību 8.4.3. POIC darbības pilnveidošana

4. VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀŠU SASKAŅOTĪBA AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Šajā nodaļā ir raksturota definēto vidēja termiņa prioritāšu atbilstība augstāka līmeņa plānošanas dokumentiem, kā arī pēctecība ar Jelgavas valstspilsētas un bijušo novadu līdzšinējām Attīstības programmām.

4.1. Atbilstība starptautiska, nacionāla un reģionāla līmeņa plānošanas dokumentiem

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada vidēja termiņa prioritātes ir saskaņotas ar valsts un ar reģiona attīstības ietvaros noteikto par dzīves kvalitātes paaugstināšanu un labklājības nodrošināšanu, tās veidotas saskaņā ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam, NAP 2021–2027 un Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmu 2021.–2027. gadam.

4.1.1. tabula. Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada vidējo prioritāšu saskaņotība ar NAP un Zemgales novada attīstības programmu

NAP 2021–2027	Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2021.–2027. gadam	Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programma 2023.–2029. gadam
✓ Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sociālā iekļaušana un veselības veicināšana ✓ Moderna un pieejama pakalpojumu sistēma ✓ Pilsoniska sabiedrība un aktīvas kopienas 	VP 1 Cilvēkresursu un pakalpojumu daudzveidība, pieejamība un kvalitāte
✓ Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei	✓ Kvalitatīva, pieejama, daudzpusīga izglītība mūža garumā	VP 1 Cilvēkresursu un pakalpojumu daudzveidība, pieejamība un kvalitāte
✓ Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība	✓ Uzņēmumu konkurētspēja un izaugsme	VP 3 Stabila, radoša un ilgtspējīga ekonomika
✓ Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Viedā mobilitāte un infrastruktūra ✓ Klimata pārmaiņas vide un aprītes ekonomika 	VP 2 Kvalitatīva un droša dzīves vide
✓ Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kultūrvide un identitāte ✓ Sabiedrības drošība 	VP 2 Kvalitatīva un droša dzīves vide

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmā kā horizontālās prioritātes ir noteiktas – kapacitātes celšana, digitalizācija, zaļo principu ievērošana un sadarbība. Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programma papildus trim vidēja termiņa prioritātēm nosaka divas horizontālās prioritātes, kas veicina kompleksas pārmaiņas vairāku

definēto rīcības virzienu ietvaros: (1) vieda, atvērta un atbalstoša pārvaldība un (2) klimata pārmaiņu mazināšana un adaptēšanās klimata pārmaiņām.

Horizontālā virziena aktualitāti noteicošie plānošanas dokumenti:

Eiropas zaļais kurss – politikas iniciatīvu kopums, kas Eiropas Savienībā līdz 2050. gadam veidos modernu, resursu ziņā efektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku ar klimatneitrālu, taisnīgu un pārticīgu sabiedrību. Zaļā kursa principi ir ieviesti programmas vidēja termiņa prioritātēs, rīcībās un uzdevumos.

Latvijas stratēģija klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam, Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam, Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030. gadam. Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programmā paredzētas darbības, lai cilvēku dzīvība, veselība un labklājība, neatkarīgi no dzimuma, vecuma un sociālās piederības, ir pasargāta no klimata pārmaiņu nelabvēlīgas ietekmes. Programma paredz rīcības, lai infrastruktūra un apbūve būtu klimatnoturīga, plānota atbilstoši iespējamiem klimata riskiem. Lai Latvijas daba un kultūrvēsturiskās vērtības būtu saglabātas un klimata pārmaiņu negatīvā ietekme uz tām – mazināta. Programmā ir paredzēti arī sabiedrības informēšanas pasākumi.

4.2. Atbilstība vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programma ir izstrādāta, ņemot vērā bijušo pašvaldību izstrādātos teritorijas plānojumus, nozaru plānošanas dokumenti, kuri ir sasaistīti ar attīstības programmas stratēģiskajiem uzstādījumiem. Sasaiste ar ilgtermiņa plānošanas dokumentiem ir izskatīta ilgtermiņa attīstības stratēģijā.

Izstrādājot vidēja termiņa attīstības ietvaru, rīcības un investīciju plānu, ir ņemtas vērā Jelgavas valstspilsētas, Jelgavas un Ozolnieku novada līdz administratīvi teritoriālajai reformai spēkā esošās attīstības programmas:

- ✓ Jelgavas pilsētas attīstības programma 2014.–2020. gadam;
- ✓ Jelgavas novada attīstības programma 2017.–2023. gadam;
- ✓ Ozolnieku novada Attīstības programma 2012.–2018. gadam.

Rīcību un uzdevumu noteikšanai nozaru analīze ir veikta, ņemot vērā vietējās nozīmes nozaru plānošanas dokumentus, nodrošinot pēctecību nozaru attīstībā. Dokumentos ir uzsvērti Jelgavas pilsētas loma, pilsētas daudzpusīgā attīstība ir saistīta ar ekonomikas, izglītības, veselības, kultūras, sporta, zinātnes, lauksaimniecības un industriālās ražošanas jomu izaugsmi.

Vietējās nozīmes nozaru plānošanas dokumenti:

Stratēģiskā daļa

- ✓ Jelgavas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns 2021.–2030. gadam;
- ✓ Veselības veicināšanas programma Jelgavas pilsētai 2016.–2022. gadam;
- ✓ Jelgavas pilsētas izglītības attīstības stratēģija 2019.–2025. gadam;
- ✓ Jelgavas pilsētas jaunatnes politikas rīcības plāns 2019.–2020. gadam;
- ✓ Jelgavas pilsētas kultūras attīstības programma 2021.–2027. gadam.

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programmā 2023.–2029. gadam noteiktie ilgtermiņa uzstādījumi un vidēja termiņa prioritātes turpina jau iepriekšējā plānošanas periodā noteikto virzību uz Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada ilgtspējīgu attīstību. Saskaņā ar jauno Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu, 2029. gadā ir paredzēta Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada apvienošana un funkcionēšana kā vienotai pašvaldībai. Stratēģiskie mērķi ietver vienojošas iestrādes, apzinātus abu teritoriju sadarbības projektus un darbības aglomerācijas teritoriju attīstībā, infrastruktūras projektu izvērtējumā un ieviešanā, nozīmīgas rīcības izglītības, uzņēmējdarbības, dabas aizsardzības jomā.

Plānošanas periodā līdz 2029. gadam tiek plānota informācijas sabiedrības attīstība un inovāciju ieviešana, balstot to pētniecībā un jauninājumu potenciālā. Jelgavas novadā tiek uzsvērtas cilvēciskās vērtības, koptā Zemgales ainava, spēcīgi uzņēmumi. Vēl kā vidēja termiņa prioritātes, balstoties uz reģiona attīstības programmas virzieniem un bijušo novadu stratēģiskajiem uzstādījumiem, attīstības programmā tiek paredzētas Zemgales kultūrvides saglabāšana un attīstība, digitalizācijas procesi, zaļā kursa ieviešana un klimatneitralitātes darbības. Lai sasniegtu izvirzītos mērķus, šajā periodā attīstības prioritātes ir izvēlētas, vērtējot arī tendences pasaulē un globālajā ekonomikā, kā arī Covid-19 pandēmijas ieviestās izmaiņas.

5. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBA

5.1. Programmas uzraudzības kārtība

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programmā 2023.–2029. gadam paredzētie uzdevumi, pasākumi un rīcības sekmē vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanu un tuvina pilsētu un novadu stratēģisko mērķu sasniegšanā.

Attīstības plānošanas procesa svarīga sastāvdaļa ir plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzība, kuras ietvaros tiek izvērtēti:

- ✓ ilgtermiņa stratēģisko mērķu rādītāji;
- ✓ rīcības virzienu rādītāji;
- ✓ rīcības plāna rīcību rezultāta rādītāji;
- ✓ investīciju plānu projektu ideju rādītāji,

to sasniegtās vērtības, pašvaldībām īstenojot politiku un ieguldot resursus.

Monitoringa uzdevumi:

- ✓ identificēt pārmaiņas situācijā kopumā un pa jomām;
- ✓ identificēt, vai rādītāju sasniegšana norit tā, kā plānots;
- ✓ parādīt Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada pašvaldību darbības progresu un sasniegumus;
- ✓ nodrošināt ar informāciju par attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātiem sabiedrību, politikus, nevalstisko sektoru un citas ieinteresētās puses;
- ✓ identificēt jaunus izaicinājumus un iespējas, kurām nepieciešama izpēte un attiecīgu lēmumu pieņemšana to tālākai risināšanai;
- ✓ pamatot Attīstības programmas aktualizācijas nepieciešamību.

Par uzraudzības sistēmu atbildīgie: Jelgavas valstspilsētas pašvaldībā – Jelgavas valstspilsētas pašvaldības iestādes "Centrālā pārvalde" Attīstības un pilsētplānošanas departaments, Jelgavas novada pašvaldībā – Plānošanas nodaļa. Atbildīgo struktūrvienību galvenais uzdevums ir vadīt un koordinēt uzraudzības procesu, analizējot, kā norit Stratēģijā un Attīstības programmā definēto rādītāju sasniegšana, un identificējot nepieciešamās izmaiņas.

Attīstības programmas uzraudzības procesā iesaistās visas rīcības plānā un investīciju plānā norādītās par rīcību izpildi un projektu īstenošanu atbildīgās Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada pašvaldības struktūrvienības, iestādes un kapitālsabiedrības.

Lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu par Attīstības programmā noteikto rādītāju rezultātīvo vērtību sasniegšanu, Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada pašvaldības vismaz reizi trīs gados izstrādās un savās tīmekļa vietnēs publicēs uzraudzības pārskatus, kuros tiks ietverta

informācija par teritorijas attīstības tendencēm, iekļaujot attīstības rādītāju izvērtējumu, rīcības plāna un investīciju plāna īstenošanas progresu, kā arī secinājumus un priekšlikumus.

Arī Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada pašvaldību ikgadējos publiskajos pārskatos tiks iekļauta informācija par teritorijas attīstības tendencēm un plānošanas dokumentu īstenošanu.

5.2. Rīcības virzienu novērtēšanai vidējā termiņā sasniedzamie rezultātīvie rādītāji

Rīcības virzienu novērtēšanai sasniedzamie rezultāti ir daļa no Attīstības programmas uzraudzības kārtības. Sasniedzamo rezultātu definēšana nodrošina iespēju izvērtēt teritorijas attīstības progresu un Attīstības programmas īstenošanas gaitā sasniegto.

Stratēģiskā daļa

5.2.1. tabula. Rīcības virzienu novērtēšanai vidējā termiņā sasniedzamie rezultatīvie rādītāji

Rādītājs	Esošā situācija		Vērtības bāzes gads	Sagaidāma tendence	Datu avots
	Bāzes vērtība	Pašvaldība			
RV1 Izglītība mūža garumā un konkurētspēja darba tirgū					
Pirmsskolas vecuma bērnu skaits, kuri apmeklē PII (t.sk. privātās PII) / pašvaldības PII nodrošinājuma līmenis, %	3323 / 81,5%	Jelgavas valstspilsēta	2020./2021. m.g.	Pieaug	Izglītības pārvaldes
	1839 / 84,0%	Jelgavas novads			
Izglītojamo skaita attiecība pret vienu pedagoga mēneša darba likmi pašvaldības izglītības iestādēs (izņemot PII)	10,0	Jelgavas valstspilsēta	2020./2021. m.g.	Samazinās	Izglītības pārvaldes
	8,4	Jelgavas novads			
Pamatizglītības apguvi priekšlaicīgi pametušo izglītojamo īpatsvars no visiem pamatzglītības pakāpes izglītojamajiem	0,19	Jelgavas valstspilsēta	2020./2021. m.g.	Samazinās	Izglītības pārvaldes
	0,00	Jelgavas novads			
Centralizēto eksāmenu kārtotāju īpatsvars eksaktajās zinātnēs vidusskolās (t.sk. profesionālajās izglītības iestādēs): fizikā, ķīmijā, bioloģijā	F: 6,2%	Jelgavas valstspilsēta	2020./2021. m.g.	Pieaug	Izglītības pārvaldes
	K: 2,0%				
	B: 6,0%				
	F: 0,7%	Jelgavas novads			
	K: 1,3%				
	B: 0,7%				
Izglītojamo skaita ar speciālajām vajadzībām īpatsvars pamatzglītības programmās no kopējā izglītojamo skaita	7,5%	Jelgavas valstspilsēta	2020./2021. m.g.	Pieaug pieejamība	Izglītības pārvaldes
	7,2%	Jelgavas novads			
Izglītības iestāžu ēku pieejamība personām ar kustību traucējumiem (pilnībā pieejamo ēku skaits, t.sk. augstākie stāvi)	6	Jelgavas valstspilsēta	2020./2021. m.g.	Pieaug	Izglītības pārvaldes
	4	Jelgavas novads			
9. klašu beidzēju īpatsvars, kas turpina mācības profesionālās izglītības iestādēs	41,0%	Jelgavas valstspilsēta	2020./2021. m.g.	Pieaug	Izglītības pārvaldes
	42,8%	Jelgavas novads			
Interesu izglītībā iesaistīto bērnu un jauniešu skaits	1 859	Jelgavas valstspilsēta ¹	2020./2021. m.g.	Pieaug	Izglītības pārvaldes
	923	Jelgavas novads ²			
Studentu skaits LBTU	3 751	-	2020	Pieaug	LBTU
Pieaugušo izglītībā iesaistīto personu skaits / pieaugušo izglītības programmu skaits	14 353 / 362	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	ZRKAC
	1847 / 24	Jelgavas novads			Izglītības pārvalde
Informatīvi izglītojošo pasākumu skaits pieaugušo izglītībā gadā	506	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	ZRKAC
	136	Jelgavas novads			Izglītības pārvalde
Izglītojamo īpatsvars ar augstiem mācību sasniegumiem no 7.-12.klasei (mācību sasniegumu vidējais vērtējums mācību gadā ne zemāks par 8,5 ballēm)	15,2%	Jelgavas valstspilsēta	2020./2021. m.g.	Pieaug	Izglītības pārvaldes
	9,0%	Jelgavas novads			
ZPD godalgu un atzinību skaits valstī	10	Jelgavas valstspilsēta	2020./2021. m.g.	Pieaug	Izglītības pārvaldes
	1	Jelgavas novads			

¹ Jelgavas Mūzikas vidusskola; Mākslas skola; Jaunrades nams "Junda"; Ledus sporta skola; Specializētā peldēšanas skola; Bērnu un jaunatnes sporta skola

² Jelgavas novada Mūzikas un mākslas skola; Jelgavas novada Sporta skola; Ozolnieku Sporta skola; Ozolnieku Mūzikas skola; Salgaļes Mūzikas un mākslas skola

Stratēģiskā daļa

Rādītājs	Esošā situācija		Vērtības bāzes gads	Sagaidāma tendence	Datu avots
	Bāzes vērtība	Pašvaldība			
RV2 Veselības un sociālo pakalpojumu pieejamība, iedzīvotāju labklājība					
Ārstu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem	33	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	SPKC
	5	Jelgavas novads			
Ģimenes ārstu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem	7,6	Jelgavas valstspilsēta	2021. gada II pusgads	Nesamazinās	NVD
	4,1	Jelgavas novads			
Medicīnas māsu un vecmāšu skaits kopā / uz 10 000 iedzīvotājiem	326 / 59	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	SPKC
	16 / 5	Jelgavas novads			
Priekšlaicīgi mirušo (t.i., nenasniedzot 64.g.v.) īpatsvars no visiem mirušajiem	22,7%	Jelgavas valstspilsēta	2020	Samazinās	CSP
	22,7%	Jelgavas novads			
Pašvaldības organizēto un koordinēto veselības veicināšanas pasākumu un to dalībnieku skaits	205 / 7 125	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
	225 / 1800	Jelgavas novads			
NMPD savlaicīgi izpildīto izsaukumu skaits (NMPD savlaicīgi izpildīto rezultatīvo izsaukumu īpatsvars no visiem izsaukumiem dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos)	92,6%	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug īpatsvars	SPKC
	79,3%	Bij. Jelgavas novads			
	95,9%	Bij. Ozolnieku novads			
Sociālā darba speciālistu skaits uz 1000 iedzīvotājiem	0,88	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	LM
	1,13	Jelgavas novads			
Bāriņtiesā nodarbināto speciālistu skaits uz 1000 iedzīvotājiem	0,16	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
	0,68	Bij. Jelgavas novads			
	0,70	Bij. Ozolnieku novads			
Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu ³ saņēmēju īpatsvars no visiem sociālajiem pakalpojumiem pēc pakalpojumu saņēmēju skaita	653 / 75,1%	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug īpatsvars	LM ⁴
	118 / 39,5%	Jelgavas novads			
Ienākumu testēto pašvaldības sociālās palīdzības pabalstu saņēmēju (personu) īpatsvars no kopējā iedzīvotāju skaita	2,7%	Jelgavas valstspilsēta	2020	Samazinās saņēmēju skaits	LM
	1,9%	Bij. Jelgavas novads			
	2,3%	Bij. Ozolnieku novads			
Trūcīgo / maznodrošināto māsaimniecību skaits un abu īpatsvars no kopējā māsaimniecību skaita pašvaldībā	330 / 833 / 4,99%	Jelgavas valstspilsēta	2020	Samazinās	Pašvaldība
	195 / 50 / 2,92%	Bij. Jelgavas novads			
	75 (2,08%) / - / -	Bij. Ozolnieku novads			
Ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits:	180	Jelgavas valstspilsēta	2020	Nepieaug	Pašvaldība
	163	Jelgavas novads			
..no tiem audžuģimenēs vai aizbildnībā	86,7%	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug īpatsvars	Pašvaldība
	94,5%	Jelgavas novads			
..no tiem institūcijā	13,3%	Jelgavas valstspilsēta	2020	Samazinās īpatsvars	Pašvaldība
	5,5%	Jelgavas novads			
Izdevumi sociālajai aizsardzībai, % no pašvaldības budžeta, t.sk. sociālai palīdzībai, sociālajiem pakalpojumiem	5,42%	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
	11,38%	Bij. Jelgavas novads			
	22%	Bij. Ozolnieku novads			
	NA	Jelgavas novads			

³ tie ir visi sociālie pakalpojumi, izņemot pakalpojumus ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās

⁴ <https://www.lm.gov.lv/lv/gada-dati>; Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību pašvaldībā; Tab_2 (kods 204) un Tab_2.2. (kods 224)

Stratēģiskā daļa

Rādītājs	Esošā situācija		Vērtības bāzes gads	Sagaidāma tendence	Datu avots
	Bāzes vērtība	Pašvaldība			
RV3 Konkurētspējīgi pakalpojumi kultūras, tūrisma un sporta jomās					
Kultūras pasākumu apmeklētāju skaits	159 678	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	KM, pašvaldība
	17 699	Jelgavas novads			
Māksliniecisko kolektīvu dalībnieku skaits	1514	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	KM, pašvaldība
	1635	Jelgavas novads			
Kopējais visu bibliotēku lasītāju skaits	10 268	Jelgavas valstspilsēta	2020	Saglabājas	KM, pašvaldība
	8660	Jelgavas novads			
Sporta klubu un sporta skolu/ sporta servisa centra aktivitātēs iesaistīto iedzīvotāju skaits un īpatsvars kopā pa visiem sporta veidiem	4,34% / 3978	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
	8,41% / 2687	Jelgavas novads			
Sporta skolu audzēkņu skaits	1714	Jelgavas valstspilsēta	2020./2021. m.g.	Pieaug	IZM
	636	Jelgavas novads			
Tūristu skaits	13 621	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	CSP, TIC
	17 590	Jelgavas novads			
Tūristu skaits naktsmītnē / pavadītās nakts	7151/ 10 919	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	CSP, TIC
	8228/ 11 475	Jelgavas novads			

Stratēģiskā daļa

Rādītājs	Esošā situācija		Vērtības bāzes gads	Sagaidāma tendence	Datu avots
	Bāzes vērtība	Pašvaldība			
RV4 Mobilitāte un sasniedzamība					
Kopējais pašvaldības autoceļu ar cieto segumu īpatsvars no visiem pašvaldības autoceļiem	Nav attiecināms	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	CSP
	10,1%	Jelgavas novads			
Kopējais pašvaldības ielu ar cieto segumu īpatsvars no visām pašvaldības ielām	52,0%	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	CSP
	57,1%	Jelgavas novads			
Gājēju un velosipēdistu ceļa laukums, m ²	359 155	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
	1282	Bij. Jelgavas novads			
	13 002	Bij. Ozolnieku novads			
Tiltu un satiksmes pārvadu kopskaits / atjaunoto / jaunizbūvēto skaits gadā	16 / 2 / 1	Jelgavas valstspilsēta	2020	Atbilst nepieciešamībai	Pašvaldība
	74 / 0 / 0	Bij. Jelgavas novads			
	8 / 0 / 0	Bij. Ozolnieku novads			
Vilcienpāru skaits vidēji darba dienā, kas pienāk / atiet no Jelgavas stacijas	26	Jelgavas valstspilsēta	2020	Nodrošina pieprasījumu	VSIA "Autotransporta direkcija"
Jelgavas pilsētas sabiedriskā transporta maršrutos pārvadāto pasažieru skaits, milj./gadā	1,88	Jelgavas valstspilsēta	2020	Atbilst pieprasījumam	Jelgavas autobusu parks
Bezemisiju transportlīdzekļu skaits pašvaldības sabiedriskajā transportā	4	Jelgavas valstspilsēta	2021	Pieaug kopskaits	Jelgavas autobusu parks
	0	Jelgavas novads			Pašvaldība
Reģionālas vai vietējas nozīmes mobilitātes punktu skaits	0	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
	0	Jelgavas novads			
Publiski pieejamo automašīnu elektro uzlādes vietu skaits	3	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība, Latvijas Valsts ceļi
	3	Jelgavas novads			
Reģistrēto videi draudzīgo transportlīdzekļu kopskaits (elektrība, elektrība un benzīns, elektrība un dīzeldegviela)	26	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	CSDD
	9	Jelgavas novads			
Reģistrēto videi draudzīgo transportlīdzekļu īpatsvars (%) no visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem (bez piekabēm un puspiekabēm)	24 425 / 0,11%	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	CSDD
	17 219 / 0,05%	Jelgavas novads			
Ceļu satiksmes negadījumu (CSN) skaits uz 1000 iedzīvotājiem / CSN ar cietušajiem skaits uz 1000 iedzīvotājiem	9,4 / 1,5	Jelgavas valstspilsēta	2020	Samazinās	CSP
	8,0 / 1,8	Jelgavas novads			

Stratēģiskā daļa

Rādītājs	Esošā situācija		Vērtības bāzes gads	Sagaidāma tendence	Datu avots
	Bāzes vērtība	Pašvaldība			
RV5 Teritorijas un resursu efektīva apsaimniekošana					
Pieslēgumu skaits centralizētajiem ŪK tīkliem (ūdensapgāde)	5271	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Kapitālsabiedrības
	1913	Jelgavas novads	2021		
Pieslēgumu skaits centralizētajiem ŪK tīkliem (kanalizācija)	4746	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Kapitālsabiedrības
	1146	Jelgavas novads	2021		
Pieslēgumu skaits centralizētās siltumapgādes tīkliem	Līgumu skaits 536 / ēku skaits 641 / jauda 1 MW	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Siltumapgādes pakalpojumu sniedzēji
	88	Jelgavas novads	2021		
Atjaunojamās enerģijas izmantošanas centralizētajā siltumapgādē īpatsvars	87,4%	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
Jaunu mājojokļu (t.sk. dzīvokļu) skaits (jauni, atjaunoti)	57	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug kopskaits	Pašvaldība
Apstiprināto detālplānojumu skaits / teritorijas platība, ha	0 / 0	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug kopskaits	Pašvaldība
	3 / 9,42	Jelgavas novads			
Kopējais pašvaldības ēku skaits, kur veikti energoefektivitātes pasākumi	35	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
	48	Jelgavas novads			
Daudzdzīvokļu māju kopskaits, kur veikti energoefektivitātes pasākumi	42	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
	26	Jelgavas novads			
Nešķirotu sadzīves atkritumu daudzums uz vienu iedzīvotāju, tonnās	0,331	Jelgavas valstspilsēta	2021	Samazinās	LVGMC, atkritumu apsaimniekotāji
	0,198	Jelgavas novads			
Rotaļu laukumu un aktīvās atpūtas laukumu kopskaits / atjaunoto un labiekārtoto laukumu skaits / jaunizveidoto laukumu skaits	29 / 2 / 1	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
	- / 20 / 2	Jelgavas novads			
Konkrētā gadā no jauna izbūvētās apgaismojuma līnijas (km) / no jauna apgaismoto teritoriju platība (m ²)	19,930 / 10 940	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
	-	Jelgavas novads			
Kapsētu teritoriju platība	platība 41,62 ha (skaits 9)	Jelgavas valstspilsēta	2021	Pieaug	Pašvaldība
	97,69 ha	Jelgavas novads			

Stratēģiskā daļa

Rādītājs	Esošā situācija		Vērtības bāzes gads	Sagaidāma tendence	Datu avots
	Bāzes vērtība	Pašvaldība			
RV6 Vides kvalitātes uzlabošana un dabas vērtību ilgtspējīga apsaimniekošana					
Kopējais oglekļa dioksīda (CO ₂) izmešu apjoms (ēkas, apgaismojums, transports u.c.)	152 302 t	Jelgavas valstspilsēta	2005	Samazinās	Pašvaldība
	~40 000 t	Bij. Jelgavas novads	2012		
	~12 000 t	Bij. Ozolnieku novads			
Īpaši aizsargājamo teritoriju (ĪADT) platība	271,5 ha	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Dabas aizsardzības pārvalde
	7 981,6 ha	Jelgavas novads		Pieaug	
Biotopu platība ĪADT / ārpus ĪADT	234,23 ha / 303,2 ha	Jelgavas valstspilsēta	2023	Pieaug	Dabas aizsardzības pārvalde
	5110,10 ha / 6084,7 ha	Jelgavas novads		Pieaug	
Ūdenstilpņu eutrofikācijas mazināšanas pasākumu skaits	-	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug kopskaits	Pašvaldība
	3	Jelgavas novads			
Piesārņoto / potenciāli piesārņoto vietu skaits	1 / 73	Jelgavas valstspilsēta	2020	Samazinās	Pašvaldība
	4 / 73	Jelgavas novads			
Radītie bīstamie atkritumi, t	702,45	Jelgavas valstspilsēta	2020	Nepieaug	LVGMC, atkritumu apsaimniekotāji
	3629,52	Jelgavas novads			
Esošās lietus ūdens savākšanas/ novadišanas sistēmas sakārtošana/ pārbūve/ jaunu objektu izbūve	Atjaunoti grāvji 12 720 m / atjaunoti segtie vadi 1078 m / izbūvēti jauni grāvji 387 m / izbūvēti jauni segtie vadi 11 821 m	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
	4 atjaunoti objekti	Jelgavas novads			

Stratēģiskā daļa

Rādītājs	Esošā situācija		Vērtības bāzes gads	Sagaidāma tendence	Datu avots
	Bāzes vērtība	Pašvaldība			
RV7 Konkurētspējīga, radoša, klimatneitrāla uzņēmējdarbība un industriālā attīstība					
<i>Tirgus sektora ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits (komercsabiedrības un IK) / skaits uz 1000 iedz.</i>	2467 / 44	<i>Jelgavas valstspilsēta</i>	2020	<i>Pieaug</i>	<i>CSP</i>
	1004 / 31	<i>Jelgavas novads</i>			
<i>Pievienotā ekonomiskā vērtība - kopā (milj. EUR) / uz 1 iedzīvotāju (EUR/iedz.)</i>	594,4 / 10 741	<i>Jelgavas valstspilsēta</i>	2020	<i>Pieaug</i>	<i>CSP</i>
<i>Bezdarba līmenis (% no darbspējīgā vecuma iedzīvotājiem)</i>	5,0%	<i>Jelgava valstspilsēta</i>	2020	<i>Nepieaug</i>	<i>NVA</i>
	5,0%	<i>Bij. Jelgavas novads</i>			
	4,6%	<i>Bij. Ozolnieku novads</i>			
<i>Vidējais mēneša atalgojums, EUR</i>	1091	<i>Jelgava valstspilsēta</i>	2020	<i>Pieaug</i>	<i>CSP</i>
	1055	<i>Bij. Jelgavas novads</i>			
	1139	<i>Bij. Ozolnieku novads</i>			
<i>Industriāli attīstīto jauno teritoriju platība, ha</i>	<i>Nav informācijas</i>	<i>Jelgavas valstspilsēta</i>	2020	<i>Pieaug kopskaits</i>	<i>Pašvaldības</i>
	<i>Nav informācijas</i>	<i>Jelgavas novads</i>			
<i>IKP - kopā (milj. EUR) un uz 1 iedzīvotāju (EUR/iedz.)</i>	681,1	<i>Jelgavas valstspilsēta</i>	2020	<i>Pieaug</i>	<i>CSP</i>
	12 308				
<i>Nodrošinātās darba vietas/ nodarbināto skaits</i>	23 906	<i>Jelgavas valstspilsēta</i>	2020	<i>Pieaug</i>	<i>VID</i>
<i>Uzkrātais ārvalstu ieguldījumu apjoms uzņēmumu pamatkapitālā uz 1000 iedzīvotājiem, EUR</i>	1 643 776	<i>Jelgavas valstspilsēta</i>	2020	<i>Pieaug</i>	<i>Lursoft</i>

Stratēģiskā daļa

Rādītājs	Esošā situācija		Vērtības bāzes gads	Sagaidāma tendence	Datu avots
	Bāzes vērtība	Pašvaldība			
RV8 Vieda un atvērta pārvaldība, drošība					
Pašvaldības pakalpojumu skaits/ e-pakalpojumu īpatsvars	160 / 100%	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug kopskaits	Pašvaldība
	97 / 100%	Jelgavas novads			
E-indekss	45	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
	50	Jelgavas novads			
Atbalstīto nevalstisko organizāciju iniciatīvu skaits / pašvaldības finansējums NVO projektiem	144 / 850 985 EUR	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
	11 / 47 543 EUR	Bij. Jelgavas novads			
	21 / 79 342	Bij. Ozolnieku novads			
Jauniešu (13-25 gadi) skaits	7046	Jelgavas valstspilsēta	2020	Nemazinās	CSP
	3874	Jelgavas novads			
Vēlētāju aktivitāte pašvaldību vēlēšanās	43,37%	Jelgavas valstspilsēta	2017	Pieaug	CVK
	41,25%	Jelgavas novads			
Noziedzīgo nodarījumu skaits uz 10 000 iedzīvotāju	55,98	Jelgavas valstspilsēta	2020	Samazinās	Pašvaldība
	40,40	Jelgavas novads			
Pašvaldības plānotais un īstenotais finansējums sabiedrības iniciatīvu īstenošanai (sabiedrības līdzdalības budžets), EUR	0 / 0	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
	0 / 0	Jelgavas novads			
Līdzdalības budžeta izmantošanai iesniegto un realizēto sabiedrības iniciatīvu skaits	NA	Jelgavas valstspilsēta	2020	Pieaug	Pašvaldība
	NA	Jelgavas novads			

www.jelgava.lv

@Jelgavas pilsēta

@jelgavas_pilseta

@JelgavaLV

www.jelgavasnovads.lv

@Jelgavas novads

@jelgavas.novads

@JelgavasNovadsLV